

28.4.2011

Ky/kaupunki/museo

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
04. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Lhs 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i>
Uppgiftsklass	<i>K?</i>

LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ

Kaupunginmuseon johtokunta merkitsi Helsinki-Vantaa selvityksen tiedoksi ja päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginmuseon johtokunta tarkastelee Helsinki-Vantaa selvitystä oman toimialansa, museotoimen kannalta. Johtokunta toteaa, että koska teemaryhmissä ei ole ollut mukana pienten hallintokuntien edustusta, on selvitykseen jäänyt joitakin epätarkkuuksia ja virheitä, eivätkä toimialan erityispiirteet ole näkyvissä raporteissa, vaan niitä on tarkasteltu yleispiirteisesti osana kuntien kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita.

Liitteessä Toimintaympäristön nykytila ja kehitys sivulla 103 todetaan virheellisesti "Kaupungin taidemuseolla on yhdeksän toimipistettä, mm. ---"; tässä tarkoitetaan kaupunginmuseota, jolla oli selvitysajankohtana 10 näyttelytoimipistettä ja kolme kokoelmakeskusta sekä verstaas. Muissakin Helsingin ja Vantaan museoiden kuvauksissa on epätarkkuuksia ja puutteita. Samoin luvut valtion taidemuseon yksiköiden ja yksityisten museoiden määrästä ovat virheellisiä ja hämmentävät kokonaiskuvaa, kun selvityksessä on kuitenkin kyse kuntien tuottamista kulttuuripalveluista. Muutoinkin selvityksen kuvaus on näyttely-/kävijälähtöinen, eikä perustehtävä- ja prosessilähtöinen. Esimerkiksi Helsingin kaupunginmuseo toimii Keski-Uudenmaan maakuntamuseona, jolla on museolaissa ja -asetuksessa säädettyjä tehtäviä toiminta-alueen pienten paikallis- ja erikoismuseoiden museaalisessa ohjauksessa ja tukemisessa sekä viranomaisrooli kulttuuriympäristön vaalimisessa ja hoidossa. Niin ikään museoiden mittavista kokoelmista ja niihin liittyvistä hallinnan ja hoidon tehtävistä ja laajoista tietojärjestelmistä ei selvityksessä ole mainintoja. Museotoiminta on sekä tila- että henkilötöytäintensiivistä toimintaa, mikä ei selvityksen vertailuihin sisälly.

Loppuraportissa todetaan (Sivistystoimen palvelut, s. 3, Tiivistelmä) aivan oikein, että monien sivistyspalveluiden resursoinnissa on merkittäviä eroja kaupunkien välillä, ja erityisesti näissä palveluissa kaupunkien mahdollinen yhdistyminen edellyttäisi toimintojen uudelleenorganisointia. Sivulla 4 todetaan, että "Muiden palvelujen osalta on esitetty, että

28.4.2011

yhdistymien toteutettaisiin olemassa olevin resurssein niitä uudelleen kohdentamalla. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaisi Helsingin nykyisten resurssien osittaista siirtämistä Vantaalle.” Johtokunta ei pidä tätä päätelmää realistisena, sillä ainakin museotoiminnan osalta nykyisten resurssien siirtäminen Helsingistä Vantaalle merkitsisi nopean arvioinnin perusteella rajua pudotusta maan yhden johtavan kulttuurihistoriallisen museon toiminnan ja palveluiden laadussa ja kehittämisessä.

Yhdistyminen edellyttäisi merkittävää lisäresursointia erityisesti ali-resursoidulle Vantaan kaupunginmuseolle, jotta eroja Helsinkiin saataisiin kurottua. Selkeitä eroja toiminnan volyymissä on erityisesti kokoelmien säilytyksen, hallinnan ja hoidon resursoinnissa, toimitiloissa, näyttelytoiminnan laajuudessa, museopedagogisissa palveluissa, ohjelmatoiminnassa ja muussa yleisöpalveluissa sekä markkinoinnissa ja viestinnässä. Vantaalla museotoiminta on organisoitu Vantaan kaupungin museoiksi niin, että sekä kulttuurihistoriallinen että taidemuseo ovat hallinnollisesti yhdessä.

Erot Helsingin ja Vantaan museotoimissa näyttäytyvät selvästi jo tilastolukujen perusteella (Museotilasto 2009): Vuonna 2009 Vantaan museoiden henkilötyövuosien määrä oli yhteensä 17,7, kun luku pelkästään Helsingin kaupunginmuseossa oli 84,6 ja Taidemuseossa 73,4 htv.

Kaupunginmuseon menot olivat Helsingissä n. 7,2 milj.€, Taidemuseon 6,4 milj. € ja Vantaalla yhteensä 1,5 milj. €.

Kävijämäärät vuonna 2009 olivat Helsingin kaupunginmuseossa 171 351, Taidemuseossa 120 666 ja Vantaan museoissa 7 875.

Helsingin kaupunginmuseon kokoelmat koostuvat 452 802 esineestä, 911 986 valokuvasta ja 6 026 Helsinki-taideoksesta; Taidemuseon 8 686 teoksesta. Vantaan museoiden kokoelmissa on puolestaan 24 535 esinettä, 86 577 valokuvaa ja 8 285 taideteosta.

Helsingin ja Vantaan kaupunginmuseoilla on jatkuvaa, hyvää ammatillista yhteistyötä. Esimerkiksi kokoelmapolitiikka on alue, jossa yhdistymisellä voitaisiin karsia mahdollisia päällekkäisyyksiä ja saavuttaa hyötyjä, onhan toiminnan kohteena osin historiallisesti yhteinen alue, vanhan Helsingin pitäjän ja maalaiskunnan alueet. Mahdollisesta yhdistymisestä syntyisi todennäköisesti synergiaetuja myös kulttuuriympäristön suojelussa ja hoidossa.

28.4.2011

Johtokunta esittää, että mikäli yhdistymishanke tulevaisuudessa etenee, tulee museotoimen osalta tehdä perusteellinen selvitys, jossa museoiden erityistehtävät ja toiminta ovat asianmukaisesti mukana. Yhdistymisen etujen ja haittapuolien sekä kustannusvaikutusten arviointi tulisi olla mukana tarkemmassa museotoimen selvityksessä.

Lisätiedot:

Merisalo Tiina, museonjohtaja, puhelin 310 36485

KAUPUNGINMUSEON JOHTOKUNTA

Simo Laaksovirta
Johtokunnan puheenjohtaja

Päivi Elonen
hallintopäällikkö

28.4.2011

Ky/raibe muk
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
05. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Kh 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i>
Uppgiftsklass	<i>KG</i>

LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ OMAN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Henkilöstökeskus toteaa, että henkilöstöasioiden hoitoa sekä Helsingissä että Vantaalla määrittävät varsin pitkälle kunnalliset virka- ja työehtosopimukset sekä muu kunnallinen ja yleinen säännöstö. Molemmissa kaupungeissa hoidettavat asiaryhmät ovat pitkälle samat. Molemmissa kaupungeissa käytetään toistaiseksi varsin pitkälle myös samoja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä. Jatkossa tilanne kuitenkin muuttuu, koska sekä Helsingissä että Vantaalla on käynnistynyt toisistaan erillisiä tietojärjestelmähankkeita.

Henkilöstöhallinnon organisointitavat ovat kaupungeissa erilaiset siten, että Vantaalla henkilöstöhallintoa hoidetaan keskitetympin ja matalammalla organisaatiolla. Helsingissäkin on tarpeen selvittää henkilöstöhallinnon organisoinnin vaihtoehdot, jotta henkilöstöhallinnon ammatillaiset voivat nykyistä paremmin toteuttaa strategista kumppanuutta koko kaupunkikonsernin hyväksi. Tämä työ liittyy meneillään olevaan henkilöstöhallinnon tietojärjestelmähankkeeseen ja alkaa jo kuluvana vuonna.

Hannu Tulensalo
henkilöstöjohtaja

Marju Pohjaniemi
osastopäällikkö

3.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
06. 05. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2011-106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	47

157 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA-
SELVITYKSESTÄ

Ymk 2011-359, Khs 131 § 7.2.2011
Esityslistan asia Yj/8

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on tutustunut Helsinki-Vantaa-selvityksen seurantaryhmän loppuraporttiin 21.12.2010 sekä Maankäyttö, asuminen, liikenne ja ympäristö –teemaryhmän loppuraporttiin 20.8.2010 ja lausuu asiasta seuraavaa:

Yleistä

Ympäristölautakunta katsoo, että Helsinki-Vantaa-selvityksen loppuraportit on laadittu asiaa monipuolisesti ja laadukkaasti tarkastellen. Yleisesti ottaen ympäristötoimen osalta voidaan todeta, että sekä toimiala ja organisaatio ovat kummassakin kaupungissa samanlaiset. Myös toimialan resursointi on likimain sama niin Helsingissä kuin Vantaallaakin.

Energiantuotannon ilmastovaikutukset

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia, ilmastomuutoksen sopeutumisstrategia ja kunta-alan energiatehokkuussopimukset luovat yhteiset lähtökohdat myös Helsingin ja Vantaan ilmastotyölle. Helsingin Energia on laatinut kehitysohjelman, jonka tavoitteena on hiilineutraali energiantuotanto vuoteen 2050 mennessä. Vantaan Energia Oy:llä vastaavaa tavoitetta ei vielä ole.

Molemmat kaupungit ovat allekirjoittaneet Covenant of Mayors -kaupunginjohtajien ilmastopimuksen, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöjä pienennetään vähintään 20% vuoteen 2020 mennessä ja molemmat ovat sen toteuttamiseksi laatineet Kestävän energiankäytön toimenpideohjelman vuoteen 2020.

Postiosoite
Kirjaamo/ympäristökeskus
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite/Kirjaamo
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 13702
+358 9 310 1635 (vaihe)

Faksi
+358 9 655 783

Tilinro
800012-62637
BIC DABAFIHH
IBAN-tilinumero FI02012566
IBAN FI06 8000 1200 0626 37

Y-tunnus
0201256-6
Alv. nro
FI02012566

3.5.2011

Jatkossa hiilineutraaliuteen pyrkiminen on tärkeä ilmastopoliittinen tavoite, jonka tulisi ohjata sekä Helsingin että Vantaan energiantuotannon kehittämistä. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen näkökulmasta yhteiset tavoitteet toisivat synenergiaetuja toiminnan tehostamiseen.

Ympäristö- ja ilmastovaikutukset maankäytön ja liikenteen suunnittelussa

Maakuntakaava, Helsingin, Vantaan ja Sipoon valmisteilla oleva yhteinen yleiskaava Östersundomiin sekä Helsingin, Vantaan ja Espoon raja-alueiden maankäytön ja palveluiden yhteissuunnittelu antavat lähtökohtia kuntien yhteiselle maankäytön suunnittelulle. Maankäytön kehittämisstrategiat, joihin kuuluu täydennysrakentaminen ja raideliikenteen ja sen varren alueiden kehittäminen, tukevat ilmastonäkökulman huomioivaa kestävä kehityksen politiikkaa. HLJ ja aiesopimukset raamittavat Helsingin seudun liikenteen suurten infrahankkeiden toteutuksen ja rahoituksen lähivuosisikymmenille.

Helsinki- Vantaa –selvityksessä ei ole asetettu omia maankäytöllisiä tavoitteita, mistä johtuen yhdistämisen vaikutuksia ei ole voitu arvioida. Myöskään liikenteellisten kehittämistavoitteiden ja –tarpeiden määrittelyä ei ole tehty. Mikäli kuntien yhdistämisselvityksiä jatketaan, tulisi myös nämä näkökulmat ottaa huomioon.

Muutokset palveluverkossa merkitsevät monien toimintojen keskittämistä ja palvelupisteiden määrän vähentymistä. Tämä vaikuttaa palvelujen saavutettavuuteen ja lisää helposti liikkumistarvetta. Hyvien joukkoliikenneyhteyksien huomiointi ja kehittäminen verkkosuunnittelun yhteydessä on tällöin erityisen tärkeää, jottei ympäristön päästökuormitusta lisätä ja jotta asukkaiden yhtäläiset liikkumismahdollisuudet voidaan turvata. Hyvien lähipalvelujen säilyttäminen on tärkeää sekä asuin ympäristön laatutekijänä että liikkumisen päästöjen vähentäjänä.

Pääkaupunkiseudun yhteisiä ympäristöpalveluita

Ilmastoinfo ja pienten ja keskisuurten yritysten ympäristöasioiden hallintaan opastava Ekokompassi ovat jo pääkaupunkiseudun yhteisiä palveluita. Helsingin, Vantaan ja Espoon välinen luontokoulu- ja luontoretkiyhteistyö on tiivistä. Myös Helsingin aloittama ekotukitoiminta on otettu käyttöön muissa pääkaupunkiseudun kunnissa. Vantaa ja Espoo ovat mukana Helsingin käynnistämän vieraslajistrategian laatimisessa.

Postiosoite

Kirjaamo/ympäristökeskus
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite/Kirjaamo

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 13702
+358 9 310 1635 (vaihde)

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637
BIC DABAFIHH
IBAN-tilinumero
IBAN FI06 8000 1200 0626 37

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

3.5.2011

Pääkaupunkiseudun kunnat laativat myös parhaillaan yhteistä EU-direktiivin mukaista meluselvitystä.

Paikallistuntemus, osaaminen ja asiakaspalvelu

Ympäristönsuojelussa alueiden ja niiden toimintojen tunteminen on lähtökohta mm. onnistuneelle suunnittelulle ja vaikutusten arvioinnille. Useimmat suunnittelu- ja arviointityöt vaativat koko kaupunkialueen hyvää tuntemusta.

Kaupunkialueen maantieteellinen laajentuminen merkitsisi haastetta riittävän paikallisasiantuntemuksen säilyttämiselle ympäristönsuojelutyössä, etenkin jos toiminnat keskitettäisiin yhteen paikkaan. Asiantuntijoiden paikallistuntemuksen väheneminen voisi huonontaa myös asukkaiden saaman palvelun laatua. Yhdistäminen saattaisi heikentää myös kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia lähiympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen, mikäli alueen laajenemista ei riittävästi huomioida toimintojen uudelleenjärjestelyissä. Toisaalta yhdistyminen voisi tuoda mukanaan entistä paremman mahdollisuuden erikoistua eri tehtäväalueisiin, mikä vahvistaisi osaamista ja asiakaspalvelua.

Ympäristövalvonta

Helsingin ja Vantaan kaupunkien mahdollisella yhdistämisellä ei ole olennaista vaikutusta ympäristövalvontaan. Mahdollinen yhdistyminen ei myöskään vaikuta ympäristövalvonnan tarvitsemiin resursseihin. Mikäli päädytään kaupunkien yhdistymiseen ja jos tämä edelleen johtaisi yhteen toimipisteeseen, merkitsisi se käyntiasiakkaiden asiointimatkojen keskimääräistä pidentymistä. Sähköisen asioinnin nopeasti kasvassa edellä mainittua seikkaa ei voitane pitää olennaisena palveluntason heikkenemisenä. Molempien kaupunkien toimintatavat ovat ympäristövalvonnassa lähellä toisiaan eikä mahdollisen yhdistymisen edellyttämä yhtenäinen toimintatapa tuottane merkittäviä ongelmia.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja ympäristökeskuksen yksiköille.

Lisätiedot:

Kankaanrinta Nora, vs. toimistopäällikkö, puhelin (09) 310 31570

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 11.5.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana päivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä.

Kj/Tas&c/MOK

4.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
19. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<u>Khs 2011-106</u>
Tehtäväluokka	<u>023</u> <u>28</u>
Uppgiftsklass	

55 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA -
SELVITYKSESTÄ

Tav
Esityslistan asia Tarkjoht/7

4.5.2011

Tarkastuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki-Vantaa-selvityksen perusteella Vantaan peruspalvelujen kustannukset ovat toimialakohtaiset tarvevakioinnitkin huomioon ottaen selvästi Helsinkiä alhaisemmat. Kunnallistaloutta arvioineen työryhmän mukaan Vantaan kustannustasolla yhdistyneen kaupungin talous tuottaisi kunnallisveroprosentilla 18,5 % selvästi tasapainoisen käyttötalouden, jossa vuosikate olisi selvästi suurempi kuin poistot. Helsingin palvelutuotannon kustannukset ovat varsin korkeat, kun taas Vantaalla ne on onnistuttu sopeuttamaan heikkoon talouteen.

Vuonna 2010 tarkastuslautakunta otti arviointikertomuksessaan huomioon Helsinki-Vantaa-selvityksen antamalla oheisen suosituksen: ”kaupungin tulee ottaa käyttöön Helsinki-Vantaa-selvityksen tuottama informaatio siten, että kaikilla hallinnon aloilla etsitään tehokkaampia tapoja organisoida ja järjestää palvelut esimerkiksi hierarkioita madaltamalla.”

Helsinki-Vantaa-selvitys on mittakaavaltaan ja toteutukseltaan ainutlaatuinen raportti. Sen hyödyt eivät ole ainoastaan kaupunkien hallinnon, palvelujen ja toimintatapojen ja näiden erojen kuvaamisessa, vaan siinä tietämyksessä, minkä vertailu on tuottanut tekijöilleen. Raportti on toteutettu kaupunkien omin voimin, omana virkamiestyönä. Tämän kerittyneen tietämyksen ja yhteistyön hyödyntämisen tulee olla seuraava askel Helsingin oman toiminnan kehittämisessä. Tarkastuslautakunta toteaaakin, että Helsingin ja Vantaan hallintokuntien ja toimintojen yhteistyötä tulee jatkaa ja syventää toimintatapojen vertailua varten ja tuottavuuden parantamiseksi.

Helsinki-Vantaa-selvityksessä ei ole käsitelty kaupunkien tarkastustoimiin liittyviä kysymyksiä. Sen sijaan tiedonkeruuryhmässä tarkasteltiin myös tarkastustoimien toimintatapoja. Helsingin tarkastuslautakunnan toiminta Helsingissä poikkeaa Vantaan ja muiden suurten kaupunkien toiminnasta siten, että muissa kaupungeissa lautakunta voi antaa välitai erillisraportteja tarkastuksistaan tai arvioinneistaan valtuustolle. Vantaan tarkastussäännön 7 §:n mukaan arviointikertomuksen lisäksi ”Tarkastuslautakunta voi esittää tarvittaessa arvionsa myös erilliskertomuksessa.” Tarkastuslautakunta esittääkin arviointikertomuksessaan 2010 että Helsingin on muiden suurten kaupunkien tapaan otettava käyttöönsä väliraportoinnin mahdollisuus. Tätä tukee valtuustoille syksyllä 2010 suurten kaupungin tarkastustoimien toimesta tehty kysely, johon Helsingin valtuutetuista vastasi yli puolet (47). Heistä lähes kaikkien mielestä tarkastuslautakunnan tulisi voida raportoida valtuustolle välittömästi merkittävistä arviointihavainnoista myös kesken vuotta.

4.5.2011

Lisätiedot:

Hakanpää Pirjo, tarkastusjohtaja, puhelin 310 36480

16.5.2011

Kj/Varde/110K

18.5.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
20. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i> <i>K9</i>
Uppgiftsklass	

Kaupunginhallitukselle

96 §
LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-
VANTAA -SELVITYKSESTÄ

Att 2011-139
Esityslistan asia Tj/6

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin ongelmana tonttimaan puute

Helsingissä asuntotuotannon määrää on rajoittanut rakennuskelpoisen tonttimaan puute. Rakennuskelpoisen tonttimaan puutteesta johtuen MA-ohjelman mukaisista asuntotuotantotavoitteista on jääty jatkuvasti koko kaupungin tavoitteiden tasolla ja kaupungin omassa asuntotuotannossa. Suurin puute Helsingissä on ollut ARA-vuokratuotantoon soveltuvista tonteista.

Kaupunkien yhdistymisen etuja

Yhdistynyt kaupunki voisi tarjota paremmat mahdollisuudet seutumaisempaan suunnitteluun. Suuremmalla kaupungilla olisi mahdollisuuksia kehittää ja toteuttaa useita kasvusuuntia yhtäaikaisesti. Tämä saattaisi tuoda joustavuutta asuinalueiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mikäli kaupungit yhdistyisivät, voitaisiin asiantuntijavoimavarat maankäytön kehittämiseen suunnata ehkä kustannustehokkaammalla tavalla. Asuntotuotantoa voitaisiin kohdistaa alueellisesti tasaisemmin. Uusia kehittämisvaihtoehtoja löytyy kaupunkien rajavyöhykkeellä. Tästä voidaan mainita hyvänä esimerkkinä ns. Kuninkaankolmion alue, jossa kolmen kaupungin yhteistyönä suunnitellaan maankäyttöä, liikenne- ja palveluja. Tavoitteena yhteisprojektialueella on tarjota asukkaille palvelut kuntarajoista riippumatta.

Helsingin kaupungin toiminnan kehittäminen

Helsingin kaupungin tulisi joka tapauksessa kehittää asuntotuotantoprosessiaan, joka muodostuu maanhankinnasta ja luovutuksesta, kaa-

18.5.2011

voituksesta sekä asuntojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Tätä hallintokuntien välistä prosessia kehittämällä asuntotuotantoa voitaisiin nopeuttaa ja saada mm. uudet satama-alueet nopeammin tuotantokäyttöön. Lisäksi siihen liittyvien tukiprosessien, kuten kunnallistekniikan rakentamisen ja maanparannustoimien oikea-aikaisuuden varmistaminen parantaa asuntotuotannon toteuttamisedellytyksiä. Hallintokuntien välisellä nykyistä tiiviimmällä yhteistyöllä on myös mahdollista kartoittaa ja saada tuotantoon täydennysrakentamiskohteita eri puolilta kaupunkia.

Helsingin tulee huolehtia myös siitä, että sen rakennusprojektit ovat yksityisten toimijoiden, eli rakennusliikkeiden kannalta kiinnostavia ja että kilpailu toimii kaikissa suhdannetilanteissa. Urakkakilpailujen kiinnostavuutta voitaisiin lisätä esimerkiksi siten, että urakkakilpailun voittoon kytketään mahdollisuus tontin saantiin kaupungilta.

Helsingissä kaavoituksen, rakennussuunnittelun ja rakentamisen yhteistyötä edistetään alueprojektien avulla. Mallia voidaan pitää lähtökohtaisesti hyvänä ja tarpeellisena, mutta sitäkin voitaisiin kehittää esimerkiksi aikaistamalla prosessia niin, että kaavoituksen kustannusvaikutuksiin voitaisiin vaikuttaa paremmin jo prosessin alkupäässä. Alueiden varaamista rakennuttajille ns. kumppanuuskaavoitukseen voitaisiin myös lisätä. Näin olisi mahdollista kytkeä rakennussuunnittelu mukaan jo asemakaavan laadintavaiheessa.

Asemakaavojen yksityiskohtaisuus ja tiukat kaavamääräykset ovat tarpeelliset joissakin tapauksissa, mutta useimmiten kaupungin maalle kaavoitettaessa rakentamisen ohjausta voidaan tehdä tontinluovutusehtojen ja yhteistyön avulla.

Väljemmät asemakaavat mahdollistaisivat erilaisten laadukkaiden ja taloudellisten ratkaisujen toteuttamista.

Helsinki-Vantaa -selvityksessä on todettu myös kaupunkien johtamisjärjestelmien ja -kulttuurien eroja Maly-toimialueella. Näitä ovat muun muassa seuraavat: Helsingin johtamismalli on matriisimainen, kun taas Vantaan hallintojärjestelmä on matala, Helsingissä on vahvat virastot ja liikelaitokset kun taas Vantaalla on vahva toimiala. Vantaalla päätöksentekoa on delegoitu Helsinkiä enemmän. Helsinki käyttää päätöksenteon tueksi enemmän lausuntokierroksia.

Johtamisjärjestelmissä ja -kulttuureissa olevia eroja ei voida yksiselitteisesti pitää toistaan parempana. Helsingin käyttämä laaja lausuntopyyntömenettely saattaa kuitenkin joissakin tapauksissa hidastaa asi-

18.5.2011

---

oiden eteenpäin viemistä ilman, että siitä olisi vastaavaa hyötyä. Lausuntopyyntöjen tarkempi kohdentaminen vähentäisi hallinnollista työtä ja lyhentäisi prosessien läpimenoaikoja.

Ote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Nyyssölä Markku, hallintojohtaja, puhelin 310 32297

Karvinen Seija, hankesuunnitteluinsinööri, puhelin 310 32308

Harry Åhlgren
sihteeri

14.4.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR
Saapunut/Inkommit
20.05.2011
2011-106
023

33 §

PALMIAN JOHTOKUNNAN LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN
HALLITUKSELLE, KOSKIEN HELSINKI-VANTAA SELVITYSTÄ
PALMIAN TUOTTAMIEN TUKIPALVELUJEN OSALTA SEKÄ
SELVITYKSEN PERUSTEELLA ANNETTAVAT TOIMENPIDE-
ESITYKSET

Tj

Esityslistan asia Tj/5

Palmia-liikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Huolimatta siitä, että varsinaista yhdistymistä Helsingin ja Vantaan kesken ei tällä hetkellä ole näkyvissä Helsingin kaupungin tulee pyrkiä huomioimaan selvityksessä esille tulleet potentiaaliset yhdistymisen hyödyt. Johtokunta ehdottaakin, että jos halutaan saavuttaa Helsinki-Vantaa selvityksessä esille tulleita yhdistämisen etuja, tulee mahdollisuuksien mukaan lisätä yhteistyötä molempien kaupunkien päättävien elinten sekä virastojen ja laitosten kesken.

Tukipalvelujen näkökulmasta selvityksestä ilmeni seuraavat asiat:

Potentiaaliset edut:

Palmian toiminta liikelaitoksena on osoittanut, että palveluiden keskittämisellä on saavutettavissa merkittäviä hyötyjä. Yhdistämisellä on mahdollista saada aikaan synergiaetuja ja säästöjä hyödyntämällä parhaita käytäntöjä ja poistamalla päällekkäistä toimintaa. Palveluverkon yhdistämisellä saavutettaisiin logistista tehokkuutta ruoka-, siivous-, vahtimestari- ja kiinteistöhuoltopalveluissa. Muissa tilahallinnon tehtävissä etuja tulisi mm. kehittämistoiminnan resurssien lisääntymisenä. Myös tilojen käytön uudelleen suunnittelulla voitaisiin saada taloudellisia ja toiminnallisia etuja.

Hankintojen yhdistämisellä taloudellisten säästöjen synergiaedut voisivat olla työryhmän selvityksen perusteella jopa 10-miljoonaa euroa.

Pelastustoimen mahdolliset säästöt riippuvat puhtaasi siitä palvelutasosta, jolla palveluita tuotettaisiin.

Mahdolliset haitat:

14.4.2011

Selvityksen mukaan mahdollisina toiminnallisina haittoina voisivat olla ison organisaation vaikea ohjattavuus, suuri hallinto sekä lisääntyvä hierarkkisuus. Myös yhdistämisestä aiheutuvat perustamiskustannukset ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen aiheuttaisivat alkuvaiheessa noin 30- 50 miljoonan euron kertakustannukset.

Toimenpide-esitys:

Palmian tuottamien tukipalvelujen osalta selvitystyötä tulisi jatkaa selvittämällä onko mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä kaikilla niillä alueilla, jotka selvityksessä nostettiin esille. Palmian toiminnan kannalta potentiaalisia säästöjä selvityksessä olivat erityisesti hankintojen ja palvelutuotannon yhtenäistämisen vaikutuksesta syntyvät säästöt. Myös kaupunkien muidenkin palveluiden kuin tukipalveluiden osalta yhteistyömahdollisuudet tulee selvittää.

Johtokunta esittää, että Helsingin vastaavat neuvottelijat listaavat kaikki selvityksessä esille tulleet potentiaaliset edut aihealueittain. Tämän jälkeen jatketaan kunkin aihealueen osalta keskustelua siitä, miten käytännön yhteistyö olisi mahdollista toteuttaa ilman varsinaista kaupunkien yhdistämistä.

Johtokunta esittää, että tukipalvelujen osalta selvitetään, mitä mahdollista yhteistyötä Palmian tuottamien palvelujen osalta voitaisiin tehdä yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa.

Lisätiedot:

Antti Värtelä, toimitusjohtaja, puh 3102 7100
Juha Kolkkinen, yksikönjohtaja, gsm 050 403 6066

Raimo Niippa
Pöytäkirjanpitäjä

Kj/Tarste/910K

17.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
23. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>023</i>

74 §
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA-SELVITYKSESTÄ

Kklk
KIR 2011-40
Esityslistan asia Ktj/7

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Kulttuurikeskus

Pääkaupunkiseudun kulttuuritoimet ovat tehneet yhteistyötä ja vaihtaneet kokemuksia erityisesti taiteen perusopetukseen ja festivaalien ohjelmistoon liittyvissä kysymyksissä pidemmän aikaa. Tavoitteena on kaikille asukkaille tasavertaiset hyvät kulttuuripalvelut. Helsinki Vantaa selvitystä tehtäessä uusiksi asioiksi nousivat kaupunkien avustusjärjestelmät, kulttuuripalvelut hoitolaitoksissa, koulujen ja taidelaitosten yhteistyö sekä kansainväliset hankkeet, erityisesti EU projektit. Helsinki ja Vantaa ovat jo toimineet yhdessä useita vuosia Urban ohjelman puitteissa Mellunkylä-Hakunila alueella, mutta hankkeen rahoituksen päätyttyä säännöllinen yhteys heikkeni.

Tällä hetkellä toimintatavat eroavat eri tavoin kehittyneiden hallintorakenteiden vuoksi. Tämä näkyy kulttuurin sisältöjen painotuksissa ja rahoituksessa. Mikään ei kuitenkaan muodosta estettä parempaan ja tiiviimpään yhteistyöhön kuntarajat ylittävien yhtenäisten käytäntöjen kehittämiseksi. Kuntaliiton toimesta on valmistumassa valtakunnallinen selvitys kulttuuritoimissa käytössä olevista indikaattoreista sekä tarpeesta saada uusia käyttöön. Tätä samoille periaatteille rakentuvaa tiedon keruuta ja analysointia sekä määrällisesti että laadullisesti on sovellettava mahdollisimman pian paikallisesti päätöksenteon tueksi.

Kaikkien palvelujen saavutettavuuden edellytys on mahdollisuus sujuvaan liikkumiseen yli kuntarajojen. Erityisesti lasten ja nuorten osalta tämä tulisi tehdä helpoksi yhtenäistämällä julkisen liikenteen lippukäytäntöjä jopa siten, että kouluaikana liikkuminen opettajan johdolla voisi

17.5.2011

olla maksutonta. Helsingin kaupungin arviointikertomuksen 2010 tarkastajat ovat myös kiinnittäneet huomiota samaan asiaan:

"Helsingissä peruskoulujen opettajat ja oppilaat ovat kiinnostuneita taidekasvatustarjonnasta. Ongelmana koulun ulkopuolisiin taide-tapahtumiin osallistumisessa on ollut matkakustannukset. Opetusviraston budjetissa ei ole perinteisesti ollut rahaa oppilaiden matkakustannuksiin. Olisikin hyvä, jos koululaiset voisivat opettajan johdolla matkustaa julkisen liikenteen välineissä ilmaiseksi koulutyöhön kuuluvien matkojen osalta. Tämä tukisi myös koulujen kulttuurisuunnitelmahankkeen toteutumista" (Arviointikertomus 2010, s. 58).

Kaupunginkirjasto

Kaupunkien kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja yhteiskäyttöiset kokoelmat. Kirjastojen palveluvalikoima on lähes samanlainen molemmissa kaupungeissa. Myös laina- ja käyntiluvut ovat samalla tasolla.

Vantaan henkilöstö- ja kokonaiskustannukset asukasta kohti ovat alle 70 % Helsingin vastaavista. Helsingissä hallinto- ja kehittämistehtäviä tekevien Vantaata suhteellisesti suurempi osuus johtuu Helsingin kaupunginkirjastolle asetuksella annetusta, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamasta kansallisesta tehtävästä.

Kirjastojen aineistoja kuljetetaan useita miljoonia yksiköitä vuodessa sekä kuntien sisällä että kuntarajoista riippumatta. Helsingin ja Vantaan kirjastojen välinen aineistokuljetus olisi taloudellisesti ja palvelun laatuun perustuen hyödyllistä rationalisoida perustamalla kirjastojen yhteinen lajittelukeskus ja kuljetusverkko.

Vantaalla kirjastoverkko on harvempi ja koostuu suuremmista kirjastoyksiköistä. Helsinkiin on muodostunut melko tiheä kirjastoverkko, jonka juuret ovat vuoden 1946 alueliitoksessa. Vantaan kirjastoverkkoa karsittiin voimakkaasti 1990-luvun laman aikana. Erilaisten kirjastoverkkojen palvelukyky on erilaisista maantieteellisistä lähtökohdista, mm. asukastiheydestä huolimatta samalla tasolla. Kaupunkirakenteet poikkeavat toisistaan, eikä Vantaan mallia kokonaisuudessaan voi kopioida Helsinkiin tai Helsingin mallia Vantaalle.

Palveluverkkojen kokonaistarkastelu on tärkeintä kaupunkien reuna-alueilla. Helsingin kirjastoverkon suurin aukko on Mellunmäen alueella, josta riittävän tasoiset kirjastopalvelut puuttuvat. Mellunmäen väestön asiointi suuntautuu pääosin Itäkeskuksen ylikuormitettuun kirjastoon,

17.5.2011

Vantaalla Länsimäen kirjasto on riittämätön alueen tarpeisiin. Länsimäestä ja Mellunmäestä voi muodostua luonteva vaikutusalue. Merkittäviä synergia etuja voidaan saavuttaa rakentamalla sinne koko aluetta palveleva kirjasto.

Helsingin kaupungin hankesuunnitelman (20.4.2010) mukaan keskustaan rakennetaan noin 10 000 m²:n kokoinen uusi kirjasto vuoteen 2017 mennessä. Keskustakirjasto ei tule olemaan vain kantakaupunkilaisten ja helsinkiläisten kirjasto. Se tulee palvelemaan koko Helsingin seutua ja tarjoaa moderneja kirjastopalveluja myös vantaalaisille, joiden kirjastopalvelujen laatu paranee. Samalla keskustakirjasto on kaikkien suomalaisten kirjasto ja kansallisen kirjallisen kulttuurin ilmentymä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Vainio Mikko, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin 040 776 2495

Berndtson Maija, kirjastotoimen johtaja, puhelin 040-551 7335

Kajantie Marianna, osastopäällikkö, puhelin 310 37002

Miska Toiviainen
suunnittelija

17.5.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
24. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i>
Uppgiftsklass	<i>K12</i>

Ky/Tarkel/amm

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

213 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA SELVITYKSESTÄ OMAN TOIMINNAN JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Sosv 2011-254
Esityslistan asia Sosj/44

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Helsinki- Vantaa -selvityksestä seuraavan sisältöisen lausunnon:

Helsinki-Vantaa -selvityksessä sosiaalitoimen palveluja tarkasteltiin kahdessa eri teemaryhmässä: Sosiaali- ja terveystieteiden teemaryhmässä sekä sivistystoimen palvelujen teemaryhmässä lasten päivähoidon palveluja.

Sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden palvelut ovat merkittävä julkisten palvelujen kokonaisuus muodostaen yli puolet kunnan menoista. Palvelujen järjestämiseen liittyy monia normeja ja säädöksiä. Osa palveluista on subjektiivisia oikeuksia, joiden kriteerit on tarkasti määritelty lainsäädännössä. Kuitenkin kuntien liikkumavara palvelujen järjestämisessä on merkittävä, mikä näkyy Helsingin ja Vantaan välillä erilaisina palvelutuotteina ja hoitoketjuina, poikkeavina organisoituneina ja tehtävänkuvina.

Sosiaalilautakunta toteaa, että kaupunkien välillä on eroja palveluvalikoimassa, palvelujen järjestämistavoissa, eläkkeiden maksuperusteissa sekä siinä, miten asiantuntija- ja tukipalveluja on koko kaupunkitasolla järjestetty. Lisäksi Helsingin sosiaalivirasto vastaa pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (Socca), Etelä-Suomen alueen Kaste-hankkeesta ja vastaanottokeskusten toiminnasta, jotka näkyvät sosiaaliviraston menoissa. Näin ollen kustannusvertailu ei ole yksiselitteistä.

Palveluvertailun tulokset on koottu pääasiassa Kuusikko-vertailutietoihin perustuen. Kuusikkovertilu tuottaa laadukasta tietoa erityisesti trendien kehityksen suhteen, mutta tarkastelussa tulee huomioida, että

17.5.2011

laskenta ja tilastointi vaihtelevat kuntakohtaisesti. Esimerkiksi toimeentulotuen osalta Helsingissä seurataan toimeentulotukitalouksia ja Vantaalla toimeentulotuen maksutapahtumia.

Helsingin sosiaalivirastossa on käynnissä kaksi merkittävää palvelujen laatua parantavaa hanketta, joiden vaikutukset eivät vielä olleet täysin näkyvillä vuonna 2008 (Kuusikkovertailuissa). Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishanke sekä kehitysvammaisten yksilöllisen asumisen hanke tuottavat laadukkaampia avohuollon palveluja entisten laitosvaltaisten palvelujen sijaan. Erot Vantaan palveluvalikkoon ovat näissä kyseisissä asumispalveluissa todennäköisesti suurentuneet vuodesta 2008.

Palvelujen järjestämistapa näkyy vertailutiedoissa erityisesti päihdepalvelujen asumisessa, jossa Helsinki asuttaa ensisijaisesti normaaliasumisen piiriin eri tukimuodoin. Vertailujen tulokset ovat kuitenkin mielenkiintoisia ja niitä on syytä hyödyntää myös tulevissa kehittämistoimenpiteissä.

Parhaillaan valmistellaan kansallisesti merkittäviä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä uudistuksia ja ne astuvat voimaan asteittain lähivuosina. Nämä uudistukset tulee ottaa huomioon strategisissa linjauksissa sekä palveluja ja organisaatorakenteita koskevissa muutoksissa.

Selvitys osoittaa, että palvelukohtaiset kehittämissuunnitelmat kaupungeissa vastaavat toisiaan. Useimmissa palvelukokonaisuuksissa keskeiset tavoitteet toimintatapojen ja palvelurakenteiden kehittämisessä vastaavat toisiaan. Tällaisia ovat esimerkiksi avohuollon painottaminen, palveluketjujen saumattomuus, asiakaslähtöisyyden korostaminen ja sähköisen asiointin lisääminen. Pääkaupunkiseudulla ovat erilaiset kehittämishankkeet toimineet kuntia yhdistävinä kanavina ja näin on sosiaalilautakunnan käsityksen mukaan myös syytä jatkaa. Lisäksi useissa palveluissa on jo vakiintuneet yhteistyökäytännöt ja palvelutuotanto on varsin harmonisoitua. Esimerkkinä voi mainita aikuissosiaalityön, toimeentulotuen ja lasten päivähoidon.

Selvityksessä todetaan, että oman tuotannon osuus on Helsingissä suurempi kuin Vantaalla. Ostopalvelut korostuvat tuotantotapana Vantaalla. Myös Vantaan viimeaikaiset tuotantotapalinjaukset (Vantaasopimus) painottavat Helsinkiä enemmän vaihtoehtojen lisäämistä perinteiselle kunnan omalle tuotannolle. Sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaaliviraston vuonna 2009 hyväksytyyn palvelustrategiaan sisältyvät arvoverkkoajattelu sekä palvelustrategiset päälinjaukset ovat oikeansuuntaisia. Lähtökohtana on joustava monituottajamalli, joka nojaa

17.5.2011

---

elinvoimaiseen omaan palvelutuotantoon. Palvelustrategian toteuttamista tulee jatkaa.

Taloudellisesta näkökulmasta selvityksen anti tiivistyy palvelurakenteiden keventämiseen. Helsingin ja Vantaan sosiaali- ja terveystalouden väliset kustannuserot aiheutuvat pääosin kuntien palvelurakenteiden eroista. Vantaan palvelurakenne on Helsingin palvelurakennetta kevyempi ja painottuu enemmän avopalveluihin. Jos Helsingin palvelurakennetta kyetään keventämään Vantaan palvelurakenteen kaltaiseksi, alenevat myös asiakaskohtaiset menot kohti Vantaan kustannustasoa erityisesti muutamissa keskeisissä palveluissa, kuten lastensuojelussa ja vanhustenpalveluissa. Ero johtunee pääosin Helsingin vanhemmista tuotantorakenteista. Molemmissa kaupungeissa on tavoitteena vähentää laitoshoidon osuutta useissa palveluissa. Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan jo käynnistettyä palveluranneuudistusta tulee jatkakseen, että laitoshoidon vähennetään ja palveluasumista ja muita avo-
huollon työmuotoja kehitetään. Laitoshoidon sitoutuneiden resurssien vähentäminen on keskeinen sosiaaliviraston tuottavuuspotentiaali. Laitoshoitopainotteisuus on todettu Helsingin korkeiden sosiaalimenojen syyksi myös mm. Kuusikko-vertailuissa.

Palveluvalikoiman osalta selvityksessä todetaan, että Helsinki tuottaa tällä hetkellä Vantaata enemmän ei-lakisääteisiä palveluja (esim. selviämisasema, leikkipuistotoiminta, turvapaikanhakijoiden vastaanotto-keskustoiminta (valtion rahoittama). Lisäksi ei subjektiivisen oikeuden piiriin kuuluvissa palveluissa on Helsingissä kalliimpia palveluja. Sosiaalilautakunta toteaa, että Helsingissä on historiallisesti muodostunut hyvin monipuolinen palveluvalikoima, jota kuitenkin tulisi uudistaa asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Palvelutason heikennykset lienevät erittäin vaikeita toteuttaa. Metropolialueen erityisongelmia tulee ratkoa yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien ja valtion kanssa. Palvelujen saavutettavuutta, käyttöä ja kattavuutta tulee seurata nykyistä tehokkaammin. Palveluohjausta ja palveluista tiedottamista tulee tehostaa.

Sosiaalilautakunta toteaa lopuksi, että selvityksen tietoja on hyödynnetty ja voidaan hyödyntää myös jatkossa suunniteltaessa palveluverkon toiminnallisia muutoksia ja kehitettäessä palveluja.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

17.5.2011

Lisätiedot:

Ylisipola Helena, va. hallinto- ja kehittämisjohtaja, puhelin 310 43646

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

19.4.2011

Tj/Taske/2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAA.MO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTO	
Saapunut/Inkommit	
02. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsclass	<i>023</i>
	<i>KL3</i>

25 §
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA-SELVITYKSESTÄ TALOUSHALLIN-
TOPALVELUN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Talpa 2011-21
Esityslistan asia Tj/3

Johtokunta päätti antaa liitteen 1 mukaisen lausunnon kaupunginhallitukselle Helsinki-Vantaa -selvityksestä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:
Jäppinen Tuula, toimitusjohtaja, puhelin 310 25100

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 29.4.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Päivi Turpeinen
hallintopäällikkö

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ TALOUSSHALLINTOPALVELUN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Taloushallintopalvelu osallistui teemaryhmän: Kuntatalous, konsernihallinto ja tukipalvelu, alatyöryhmän, Tukipalvelut, selvitystyöhön. Molemmissa kaupungeissa taloushallinto on keskitetty palvelukeskukseen. Helsingissä myös palkanlaskenta ja palvelussuhdetietojen ylläpito hoidetaan taloushallintopalvelussa. Vantaalla palkanlaskentaa ei hoideta talouspalvelukeskuksessa, mutta sielläkin palkanlaskenta hoidetaan keskitetysti henkilöstöhallinnon organisaatiossa.

Vantaan talouspalvelukeskus ei laskuta yksiköitä palveluistaan, vaan keskushallinto veloittaa palvelukeskuksen kustannukset yksiköiltä osana yleiskustannuslisää.

Selvityksessä todetaan virheellisesti, että Helsingin Taloushallintopalvelu hoitaa vain palkanlaskennan. Taloushallintopalvelu hoitaa kuitenkin palkanlaskennan lisäksi myös mm. palvelussuhdetietojen ylläpitoa, vakanssirekisterin hoitoa, raportointia ja tietojärjestelmien ylläpitoa.

Raportissa todetaan, että Vantaan organisointitapa mahdollistaa henkilöstöpalveluiden tuottamisen henkilöstömäärään suhteutettuna huomattavasti pienemmillä resursseilla. Selvityksestä ei käy ilmi, mistä se johtuu. Koska palkanlaskennan tehokkuudessa ei ole eroa, voidaan olettaa, että ero johtuu HR-toiminnoista.

Molemmissa kaupungeissa käytetään palkanlaskennassa Hijat-järjestelmää. Helsinki on yhdessä Vantaan kanssa kehittänyt Hijatin kylkeen HR-työpöydän, jonka avulla on voitu sähköistää mm. poissaolojen käsittely. Myös muita HR-työpöydällä toteutettavia yhteishankkeita on menossa.

Taloushallinnon prosessit hoidetaan molemmissa kaupungeissa pääosin samalla tavalla. Helsingissä laskutus on toistaiseksi keskitetympää kuin Vantaalla. Suuremmista volyymeistä johtuen Helsingissä laskutuksen tehokkuus oli selvityksen tekovaiheessa parempi kuin Vantaalla.

Vantaalla ostolaskujen tiliöinti, tarkastus ja hyväksyminen tapahtuvat yksiköissä, ostolaskujen skannaus on ulkoistettu, ostolaskujen ja ostotilausten täsmäys tapahtuu hankintakeskuksessa ja lisäksi ostoreskontran ja pääkirjanpidon välistä täsmäystä ei tarvitse tehdä (SAP-järjestelmä). Edellä kuvattu johtaa siihen, että ostolaskujen käsittelyn tehokkuus on Helsingissä pienempi kuin Vantaalla. Sitä tarkastelua ei ole tehty, kummassa kaupungissa prosessin kokonaiskustannukset on pienemmät.

Vantaa otti vuonna 2009 käyttöön SAP-järjestelmän taloushallintoon, jolla hoidetaan myös ostotilaukset ja toistuvaislaskujen käsittely. Helsingissä SAP-järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2012 alussa, mutta ostotilaukset ja toistuvaislaskut hoidetaan edelleen Baswaren järjestelmillä. Molemmat kaupungit ovat rakentaneet järjestelmänsä itsenäisesti, joten ne ovat samasta valmisjärjestelmästä huolimatta erilaiset. Taloushallinnon prosessien tarkempaa vertailua kannattaa tehdä vasta sen jälkeen, kun Helsingin järjestelmä on tuotantokäytössä.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Helsingissä ja Vantaalla on pääosin palkka- ja taloushallinnon tehtävät keskitetty palvelukeskuksiin. Mahdolliset palvelukeskusten tuottavuuserot johtuvat erilaisesta työnjaosta kaupunkien sisällä. Mielenkiintoista olisikin selvittää erilaisten organisointitapojen vaikutus kokonaisprosessin kustannuksiin.

17.5.2011

K. Maske/AMK

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
25. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>KH 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i>
Uppgiftsklass	<i>K14</i>

146 §
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA SELVITYKSESTÄ OMAN TOIMINNAN
JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Terke
Esityslistan asia TJA/9

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa omalta osaltaan Helsinki-Vantaa selvityksestä seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Helsinki-Vantaa selvityksessä terveydenhuollon palveluja tarkasteltiin sekä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskusten raportissa että Toimintaympäristön nykytila ja kehitys raportissa. Molempien raporttien tiedot perustuivat pääosin vuoden 2008 tilinpäätös- ja toimintatietoihin.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut muodostavat yli puolet kunnan menoista. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut sisältävät väestön kannalta keskeiset terveyteen, hyvinvointiin ja sosiaaliseen elämään liittyvät peruspalvelut. Sosiaali- ja terveystieteiden palveluissa on monia järjestämiseen vaikuttavia säädöksiä ja normeja. Osa palveluista on subjektiivisia oikeuksia, ja niiden kriteerit on tarkasti määritelty lainsäädännössä. Toisaalta kuntien liikkumavara palvelujen järjestämisessä on merkittävä. Tämä näkyy myös Helsingin ja Vantaan välillä erilaisina palvelutuotteina ja hoitoketuina, poikkeavina organisoituneina ja tehtäväkuvien kirjossa.

Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen näkökulmasta Helsingin ja Vantaan väestöt poikkeavat profiililtaan merkittävästi. Helsingin väestö on selvästi vanhempaa kuin Vantaan. Palvelujen vertailussa toimiva nyrkkisääntö on, että Helsingissä on viisi kertaa enemmän vanhuksia (75 vuotta täytäneitä), mutta vain kaksi kertaa enemmän lapsia (0-17vuotiaita). Helsingin väestössä näkyvät vahvemmin metropolialueen erityispiirteet, kuten yksinasuvien ja maahanmuuttajataustaisten suurempi määrä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset (1 938 milj. e) ovat yli kolme kertaa suuremmat kuin Vantaalla (502 milj. e). Asukaskohtaiset sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset ovat Helsingissä 3 301 euroa ja Vantaalla 2 810 euroa. Osa kustannuserosta

17.5.2011

selittyy juuri ikärakenteen eroilla. Koko sosiaali- ja terveystoimen osalta vertailukelpoisia ikävakioiduja kustannuksia ei ole saatavilla, mutta esimerkiksi terveys- ja vanhuspalveluissa Helsingissä ikävakioidut kustannukset vuonna 2008 olivat 2 071 euroa ja Vantaalla 1 918 euroa. Kustannukset ovat kuitenkin edelleen lähentyneet ja olivat vuonna 2010 Helsingissä 2 131 euroa ja Vantaalla 2 024 euroa.

Helsingissä tavoite terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä ja väestöryhmien välisten erojen kaventamisesta korostuu Vantaata enemmän kaupungin strategiassa ja erityisesti terveyskeskuksen strategiassa.

Useimmissa terveydenhuollon palvelukokonaisuuksissa keskeiset tavoitteet toimintatapojen ja palvelurakenteiden kehittämisessä vastaavat toisiaan. Tällaisia ovat esimerkiksi avohoidon painottaminen, palveluketjujen saumattomuus, asiakaslähtöisyyden korostaminen ja sähköisen asiointin lisääminen. Toisaalta osassa palveluja on merkittäviäkin eroja niin palveluvalikon runsaudessa, palvelutasossa kuin voimavaroissa. Tällaisia ovat muun muassa mielenterveyspalvelut ja psykiatriset palvelut, ympärivuorokautinen laitoshoido sekä vanhusten, vammaisten ja päihdeongelmaisten avopalvelut.

Muutamissa keskeisissä palveluissa, kuten vanhuspalveluissa, kustannuseroja selittää laitoshoidon suurempi osuus Helsingissä. Ero johtuu pääosin Helsingin vanhemmista tuotantorakenteista. Molemmissa kaupungeissa on tavoitteena vähentää laitoshoidon osuutta.

Ostopalvelut korostuvat tuotantotapana Vantaalla. Myös Vantaan tuotantotapalinjaukset (Vantaa-sopimus) painottavat Helsinkiä enemmän vaihtoehtojen lisäämistä perinteiselle kunnan omalle tuotannolle.

Vantaalla on Helsingistä poiketen toteutettu kaksi sosiaali- ja terveyspalvelujen organisaatiouudistusta. Ensinnäkin sosiaali- ja terveystoimi on integroitu yhdeksi hallinnolliseksi kokonaisuudeksi ja toiseksi päivähoido on siirretty sivistystoimeen. Helsinki on toteuttanut organisaatioiden erillisyydestä huolimatta palvelujen integrointia. Esimerkiksi kotipalvelu ja kotisairaanhoido on yhdistetty kotihoito-osastoksi hallinnollisesti terveyskeskukseen ja ympärivuorokautinen, pitkäaikainen laitoshoido on yhdistetty sosiaalivirastoon. Lisäksi Helsingillä on omaa peruserikoissairaanhoidoa nykyisten valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Sekä Vantaalla että Helsingissä on kaupunkitasoisesti keskitetty talous-, henkilöstö- ja hallintopalveluja. Helsingin sosiaalivirastolla on Vantaata enemmän omaa hallintopalvelujen tuotantoa ja sosiaaliviras-

17.5.2011

tolla on jonkin verran hallintopalveluja sekä johdon tukitehtäviä vastuualueilla. Terveyskeskuksen hallinto- ja asiantuntijatehtävät on keskitetty kokonaan hallinto- ja palvelukeskukseen lukuun ottamatta talous- ja palkkahallinnon palveluja, jotka ostetaan Taloushallintopalvelut liikelaitokselta. Helsingin terveyskeskuksella on vähän viraston omaa hallintohenkilökuntaa edelliseen organisaatiomuutoksen keskittämistavoitteiden mukaisesti.

Terveyslautakunta toteaa, että tehdyt laajat selvitykset ovat tuottaneet monipuolista tietoa molempien kaupunkien toiminnoista ja palveluista. Pääkaupunkiseudun kunnilla ja sen sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoilla on kiinteät perinteet yhteistoiminnassa. Tätä vahvistaa edelleen uusi terveydenhuoltolaki ja kuntien mahdollisuudet ja velvoitteet alueellisen terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimisessa sekä valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien välinen aiesopimus eri osahankkeineen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien talousarvion laatimissuhteiden mukaisesti talousarvioon 2011 sisältyvä tuottavuus- ja työhyvinvointiohjelma edellyttää, että vuonna 2012 palvelut tuotetaan nykyistä edullisemmin asukasta kohden laskettuna ja että kaikkien virastojen tulee talousarvioesityksissään esittää taloudelliselta volyymiltaan suurimpien palvelujensa tuottavuusluvut ja tuottavuutta lisäävät toimenpiteet. Terveyskeskus on valmistellut esitykset ko. toimenpiteiksi toimintasuunnitelmassaan. Lisäksi todettakoon, että alustavien v. 2010 suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusvertailutietojen mukaan terveyskeskus on tavoitteensa mukaisesti edelleen kyennyt kaventamaan kustannuseroa muihin suuriin kaupunkeihin ikävakioiduissa asukaskohtaisissa kustannuksissa.

Terveyslautakunta toteaa edelleen, että Helsinki-Vantaa -selvitys, juuri valmistunut sosiaali- ja terveystoimen organisatorisia järjestelyjä koskeva selvitys sekä loppukesästä valmistuva Varautuminen vanhuuteen -selvitys antavat monipuolista taustatietoa tarkasteltaessa erilaisia vaihtoehtoja kustannusvaikuttavaan, asiakaskeskeiseen ja joustavaan toiminnan ja palvelujen organisointiin.”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Thodén Annikki, projektipäällikkö, puhelin 310 42610

17.5.2011

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

17.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
25. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>023</i>
	<i>K15</i>

251 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA SELVITYKSEN PERUSTEELLA EHDOTETTAVISTA TOIMENPITEISTÄ LAUTAKUNNAN JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Kv 2011-810
Esityslistan asia Vp/3

Lautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taustaa

Helsinki-Vantaa-selvityksessä kiinteistölautakunnan toimialaa ja sitä sivuavaa yhteistyötoimintaa käsiteltiin Maankäyttö, asuminen, liikenne ja ympäristö -teemaryhmässä (MALY) sekä Kilpailukyky-teemaryhmässä.

Helsinki ja Vantaa ovat kaupunkien erilaisista lähtökohdista ja olosuhteista johtuen organisoineet teemaryhmien toimintansa hyvin eri tavalla, niin virkamiestyön kuin päätösrakenteen osalta. Helsingin suuren maanomistuksen ansiosta kaupungilla on Vantaata paremmat mahdollisuudet ohjata alueensa kaavoitusta ja erityisesti kaavan toteuttamista.

Helsingissä maankäytön suunnittelu ja asioiden valmistelu tehdään varsin huolellisen, monipuolisen ja monivaiheisen virkamiesvalmistelun pohjalta asiantuntijalautakuntien esittelyillä. Menetelmä on pääosin tuonut varsin laadukkaita tuloksia, mutta se on toisaalta hidaskäyttö ja kustannuksiltaan verraten kallis.

Vantaalla päätöksentekoa on delegoitu Helsinkiä selvästi pitemmälle, niin lautakunta- kuin virkamiestasolla. Virkamiestasolla on välittynyt sellainen kuva, että eri toimintojen välinen yhteistyö yleisesti ottaen on epämuodollisempaa ja ote on ratkaisuhakuisempaa.

Vantaalla kaikki teemaryhmien toiminnot on keskitetty yhteen toimialaan, jossa elinkeinopolitiikka on korostetusti esillä. Toimintoihin liittyvä päätöksenteko on keskitetty kahteen asiantuntijalautakuntaan (Helsingissä kymmenkunta lauta- tai johtokuntaa). Toimialan sisällä pää-

17.5.2011

tökset valmistellaan Helsinkiä epämuodollisemmin, eri toimintojen välisenä tiiviinä yhteistyönä, jossa eri näkökantoja sovitetaan yhteen. Työskentelytavan ansiosta tarvetta (muodollisten) sisäisten lausuntojen valmisteluun ja antamiseen on hyvin harvoin. Rutiiniasioiden vähemmän byrokraatian ansiosta asiantuntijoiden henkilöresurssit pystytään Helsinkiä tehokkaammin suuntaamaan uuden luomista edistävään valmistelutyöhön.

Kehittämisehdotuksia

Kaavoitus

Lautakunta katsoo, että asemakaavoitukseen liittyvää asiantuntijalautakuntien sisäistä lausunnonantoa voitaisiin keventää ainakin pienemmissä hankkeissa. Yleispiirteisemmän kaavoituksen osalta lautakunta pitää nykykäytäntöä hyvänä.

Lautakunta katsoo kehittämispotentiaalia löytyvän nykyistä ratkaisuhakuisemman ja kokonaisvaltaisemman asiantuntijayhteistyön synnyttämisestä. Tämä edellyttäisi kaikkien hallintokuntien voimakasta panostusta ja sitoutumista uudenlaiseen, osaoptimointia vastustavaan toimintakulttuuriin niin virasto- kuin asiantuntijatasolla. Tällaisessa toimintakulttuurissa virastojen asiantuntijat toimisivat kaavoitusyhteistyössä enemmän yhteiseen päämäärään pyrkivän ryhmän jäsenenä kuin oman hallintokuntansa etujen valvojana. Muutos vaatisi asiantuntijoiden osaamisalueen laajentamista sekä niin julkisen kuin yksityisen sektorin muodostaman näkökulmakokonaisuuden parempaa ymmärtämistä ja tämän ymmärryksen kanavoimista ratkaisuhakuiseen suunnitteluun ja toimintaan. Osaavien ja yhteistyö- sekä ratkaisuhakuisten asiantuntijoiden ansiosta tämäläisellä toimintamallilla on jo saatu hyviä tuloksia monissa yksittäisissä hankkeissa.

Toimintatavan tukemiseksi olisi tarpeen kehittää uudenlaista kaavataulouden kokonaisvaltaista arviointi- ja seurantapaa. Siinä otettaisiin huomioon paitsi eri hallintokuntien myös tulevien asukkaiden ja yritysten kustannus/hyötysuhdetta. Toteutus- ja tulevia käyttökustannuksia siis peilattaisiin kaavaratkaisun toimivuuteen, viihtyisyyteen ja palvelutarjontamahdollisuuksiin.

Tontinluovutusprosessia kevennettävä

Tonttien varaus-, vuokraus- ja myyntiprosessit ovat Helsingissä nykyisellään, asteittaisesta delegoinnin lisäämisestä huolimatta, edelleen moniportaiset, aikaa vievät ja resursseja sitovat. Samoista asioista pää-

17.5.2011

tetään myös monta kertaa jopa samassa toimielimessä. Ennen kuin päästään vaikkapa asemakaavan tavoitteena olevan asuinrakennuksen rakentamiseen kaupungin omistamalla maalla tarvitaan tyypillisesti seuraavanlainen päätösketju:

- varausesitys (lautakunta) ja varsin usein sen jatkamispäätös
- varauspäätös (kaupunginhallitus) ja varsin usein sen jatkamispäätös (kaavoitusaiakataulu, suhdannemuutos jne.)
- vuokrauseruste-esitys (lautakunta ja kaupunginhallitus)
- vuokrauserustepäätös (kaupunginvaltuusto)
- sopimuspäätös (lautakunta)
- ja vielä varsin usein pitkästä käsittelyajasta johtuen sopimusmuutospäätös (lautakunta) olosuhteissa tapahtuneiden muutosten vuoksi.

Lautakunta katsoo, että prosessin nopeuttamiseksi tulisi harkita keinoja delegoida päätösvaltaa ilman, että luottamushenkilöiden päätösvaltaa tärkeissä asioissa vaarannetaan.

Delegoinnilla vähennettäisiin jo kertaalleen päätettyjen asioiden moninkertaista käsittelyä. Ylempien päätöselinten otto-oikeus toimisi tällöin alemman päätöselimen päätösten valvontamekanismina.

Kaupungin reuna-alueiden lähipalvelut kuntayhteistyönä

Kaupungin tulisi syventää kuntayhteistyötä erityisesti reuna-alueiden lähipalvelujen järjestämisessä ja (joukko)liikenteellisesti mielekkäässä sijoittamisessa. Ilahduttavaa kehitystä on jo tapahtunut ja uusia hankkeita on suunnitteilla. Asukkaita ja kuntien taloutta hyödyttäviin järjestelyihin liittyviä esteitä olisi kuitenkin syytä poistaa entistä määrätietoisemmin.

17.5.2011

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Haaparinne Peter, projektipäällikkö, puhelin 310 31864

Pöytäkirja pidetään Helsingin kaupungin kirjaamossa nähtävänä
1.6.2011

Kristina Montell
lakimies

10.5.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
25. 05. 2011	
Dnr/Dnr	<u>Khs 2011-106</u>
Tehtäväluokka	<u>023</u>
Uppgiftsklass	<u>K16</u>

Kaupunginhallitus
Hallintokeskuksen kirjaamo

Talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisohteet 2012-2014

LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA SELVITYKSESTÄ

Talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisohteissa 2012-2014 edellytetään seuraavaa: Kaupunginhallitus kehotti lauta- ja johtokuntaa 31.5.2011 mennessä tekemään toimenpide-esityksensä ja antamaan lausuntonsa Helsinki-Vantaa selvityksestä oman toiminnan ja kaupungin toiminnan kehittämiseksi.

Taidemuseon johtokunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 10.5.2011 ja päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Helsinki-Vantaa selvityksessä on selostettu kulttuurialan organisointumisen kummassakin kaupungissa. Museoiden osalta todetaan sekä Helsingin että Vantaan ylläpitävän omaa kulttuurihistoriallista museota sekä omaa taidemuseota. Vantaalla kulttuuriala on organisoitu yhden lautakunnan alle, Helsingissä yhden lautakunnan ja monen johtokunnan alaisuuteen, koska Helsingin kulttuuritarjonta sekä resurssit ovat suuremmat.

Seurantaryhmän loppuraportissa todetaan, että yhdistymisen myötä kulttuuripalveluissa kulttuurilaitosten välinen yhteistyö ohjelmiston suunnittelussa paranee ja syntyy synergiaetuja muun muassa festivaalijärjestelyissä. Kaupunginmuseoiden, taidemuseoiden ja lastenkulttuurikeskusten yhteistyö kehittyy. Isossa organisaatiossa vaarana voi olla hallinnon moniportaisuus ja päätöksenteon jäykkyys.

Helsingin kaupungin taidemuseo on Uudenmaan aluetaidemuseo. Aluetaidemuseona sen tehtäviin kuuluu mm. huolehtia alueensa museotoiminnan keskinäisestä yhteistyöstä. Tässä yhteistyössä pääkaupunkiseudun taidemuseot, Vantaan ja Espoon taidemuseot, ovat luontevia yhteistyökumppaneita.

Helsingin taidemuseon johtokunta toteaa, että johtokunta suhtautuu myönteisesti Helsinki-Vantaa selvitykseen. Kulttuuripuolen yhtenäistämässä on nähtävissä synergiaetuja. Selvityksen pohjalta olisi perusteltua jatkaa yhteistyömuotojen ja -mahdollisuuksien selvittämistä.

Lausunto kaupunginhallitukselle hallintokeskuksen kirjaamoon 31.5.2011 mennessä.

10.5.2011

Lisätiedot:

Uljas Pia, hallintopäällikkö, puhelin 310 87042

Veikko Halmetója
puheenjohtaja

Pia Uljas
sihteeri

17.5.2011

Ky. Kaupunki
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
27. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<u>Kas 2011-106</u>
Tehtäväluokka	<u>023</u>
Uppgiftsklass	<u>017</u>

315 §
3.5.2011 pöydälle pantu asia
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ

HKR 2011-464
Esityslistan asia Ko/1

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki–Vantaa -selvitys on laaja tietopaketti kaupunkien johtamisen, hallinnon ja palvelujen parhaista käytännöistä. Nykyisten toimintatapojen tarkastelua ja vahvuuksien vertailua on mahdollista käyttää hyödyksi Helsingin kaupungin kehitystyössä. Kuntatekniikan osuus kaupunkien käyttötaloudesta on pieni ilman investointeja. Mutta Helsingissä rakennusvirastolla on merkittävä rooli maankäytön suunnittelun ja liikenteen kokonaisprosessissa sekä yleisten alueiden ja julkisten rakennusten toteuttajana. Myös yleisten alueiden ylläpito vaikuttaa laajasti asukkaiden arkeen.

Teknisen sektorin osalta joukkoliikenne, vesihuolto ja jätehuolto on jo toteutettu seudullisesti Helsingin seudun ympäristöpalvelut ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtyminä.

Yleisten töiden lautakunta tuo esille seuraavat kehittämissuunnat:

Yhteistyön tiivistäminen

Rakennusviraston toimialalla on käytännön toiminnassa tehty jo pitkään aktiivisesti virkamiesten välistä yhteistyötä Vantaan ja Espoon kanssa. Jatkossa rakennusvirasto tiivistää yhteistyötä pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa mm. massatalouden hallinnassa, ilmastonmuutokseen varautumiseen liittyvän energiansäästöstrategian koordinoinnissa, kaupunkien raja-alueilla sijaitsevien yleisten alueiden suunnittelussa, alueidenkäytössä, pysäköinninvalvonnassa ja tietyissä hankinnoissa.

17.5.2011

Yleisten alueiden palvelujen järjestäminen

Helsingissäkin tulisi palvelujen järjestämisessä entistä tarkemmin arvioida ulkoistamisen tarkoituksenmukainen ja optimaalinen osuus mm. yleisten alueiden rakentamisen ja ylläpidon osalta.

Maankäytön suunnittelun ja toteuttamisen kokonaisprosessin tarkastelu

Koko kaupungin kehittämisen näkökulmasta maankäytön suunnittelun ja toteuttamisen kokonaisprosessin sujuvuutta ja vaikuttavuutta tulisi parantaa tarkastelemalla kokonaisprosessin vastuita, toimintatapoja ja päätöksentekoa. Kokonaisuutena tuottavuuden ja toimivan kaupunkiympäristön kannalta on eri virastojen asiantuntemuksen hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla jo maankäytön suunnittelun valmisteluvaiheessa. Myös nykyistä selkeämmät vastuujaoit parantaisivat prosessin sujuvuutta ja kustannusten hallintaa. Tavoitteena tulisi olla kaavojen toteuttamiskelpoisuuden parantaminen, kaavatalouden ja elinkaarikustannusten hallinta onnistuneilla suunnitteluratkaisulla ja materiaalivalinnoilla, katu- ja viheralueiden toimivuus ja esteettömyys käyttäjien kannalta sekä yleisten alueiden ylläpidon näkökulman toteutuminen.

Helsingin kaupungin teknisen sektorin organisaatiossa on lähivuosina tapahtunut useita isoja muutoksia mm. tilaaja–tuottaja -toimintamallin selkeyttämisen myötä. Ko. muutoksen jälkeen rakennusvirasto on tilaajana toimiva asiantuntijavirasto. Teknisen sektorin asiantuntijavirastojen synergiaetua tulisi hakea yhteisten toimintaprosessien tarkastelulla ja tarvittaessa toimintojen kokoamisella mahdollisimman loogisiksi kokonaisuuksiksi. Samalla olisi tarkoituksenmukaista tarkastella myös lausuntomenettelyjen ja päätöksenteon uudelleenarviointitarvetta.

Pääkaupunkiseudun kehittäminen

Riippumatta tehtävistä hallinnollisista ratkaisuista pääkaupunkiseutu tulee edelleen voimakkaasti kehittymään valtakunnan toimeliaana keskuksena. Kansainvälinen lentokenttä ja suursatama mahdollistavat monia hyödyttävien kasvustrategioiden luomista alueella.

Joukkoliikennevaihtoehtojen ja -strategioiden kehittäminen perustuu riittäviin matkustajamääriin ja alueiden kehittämiseen joukkoliikenneystävällisiksi. Viheralueiden ja virkistysreittien kokonaisvaltaisen suunnittelun ja toteutuksen mahdollisuudet paranevat.

17.5.2011

Yhteisellä elinkeinopolitiikalla ja ennakoivalla maankäytön suunnittelulla voidaan yrityksille osoittaa niiden tarvitsemat toimintaedellytykset ja ympäristöt.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja katu- ja puisto-osastolle.

Lisätiedot:

Hyvärinen Silja, toimistopäällikkö, puhelin 310 38619

Markkula Jaakko, kaupunginarkkitehti, puhelin 310 38802

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 25.5.2011

Anna-Leena Salo-Halinen
pöytäkirjanpitäjä

24.5.2011

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 05. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2011-106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	K18

§ 195
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ

PÄÄTÖS

Rakennuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Helsinki –Vantaa –selvityksestä.

Selvityksen loppuraportissa ei mainita rakennusvalvontaa. Tällainen maininta on selvityksen teemaryhmän 4: maankäyttö, asuminen, liikenne ja ympäristö loppuraportissa. Siinä rakennusvalvonnasta on seuraava kommentti:

”5.7. Rakennusvalvonta

5.7.1. Johtamisjärjestelmät ja –kulttuuri

Lainsäädännön sääntelemä viranomaistoiminnan valmistelu on molemmissa kaupungeissa keskitetty omaan asiantuntijaorganisaatioon, joka Helsingissä on itsenäinen virasto ja Vantaalla maankäytön ja ympäristön toimialan nettobudjetoitu tulosalue. Rakennusvalvontaviranomaisena toimii Helsingissä rakennuslautakunta ja Vantaalla ympäristölautakunnan rakennuslupajaosto.

Toiminta on molemmissa kaupungeissa organisoitu varsin samalla tavalla. Vanhemmasta rakennuskannasta (paljon vaativaa korjausrakentamista), voimakkaasta seudullisen kehittämistyön veturiroolista ja arkistotoimen laajuudesta johtuen rakennusvalvonnan henkilökunta on asukasmäärään suhteutettuna Helsingissä hieman Vantaata suurempi.

5.7.2. Yhteistoimintamuodot kaupungin sisäisessä toiminnassa ja seutuyhteistyössä

Helsingissä rakennusvalvonta osallistuu aktiivisesti kaupungin omalle maalle tapahtuvaa rakentamista valmisteleviin kaupungin sisäisiin työryhmiin mm. Hitas-järjestelmään liittyen. Yhteistyö jo kaavoitusvaiheessa on noussut tärkeäksi etenkin suurissa ja kaupunkikuvallisesti merkittävissä kohteissa. Yhteistyö

24.5.2011

rakennusvalvonnan ja kaupunkisuunnittelun kesken on tiivistä. Valtaosa kirjallisista lausunnoista on korvattu sähköpostilausunnoilla, kaupunkisuunnittelulla on edustus kaupunkikuvaneuvottelukunnassa ja säännöllisissä virastotapaamisissa otetaan kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin sekä selvitetään yhteistyön kehittämistä.

Vantaalla sisäistä kaavoitusyhteistyötä tehdään yhteistyöryhmissä (mm. aluetiimit) eikä toimialan sisällä pyydetä erillisiä lausuntoja. Kaupunkikuvaneuvottelukunnassa ovat rakennusvalvonnan lisäksi edustettuina mm. kaupunkisuunnittelu ja kuntatekniikka sekä kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta.

Kaupungit ovat yhdessä Espoon ja Kauniaisten kanssa kehittäneet yhteisiä rakentamiseen liittyviä tulkintaohjeita. Helsinki ja Vantaa uusivat parhaillaan rakennusjärjestyksiään pyrkien mahdollisimman yhdenmukaiseen lopputulokseen. Rakennusvalvontataksojen rakenne on jo yhtenäistetty.

Helsingin ja Vantaan rakennusvalvonnan yhteinen ns. loppupiirustusten (As Built –kuvien) vastaanottamiseen tähtäävä hanke on käynnissä.”

Esittelijän mielestä raportin teksti osoittaa, että kysymys rakennusvalvonnasta olisi kaupunkien yhdistämisvalmisteluissa melko ongelmaton. Vaikka kuntaliitoshanke ei tehtyjen päätösten nojalla näyttäisi toteutuvan, on kaupunkien rakennusvalvontojen yhteistyö ollut jo usean vuoden ajan tiivistä. Muun muassa rakennusjärjestykset ja rakennusvalvonnan taksat on harmonisoitu. Lupakäsittelyn, työmaavalvonnan ja osin myös juridiikan tulkintoja on yhtenäistetty. On osallistuttu yhdessä messutapahtumiin ja järjestetty yhteistyössä kiinteistöjen kunnan valvontaa. Myös Espoo ja Kauniainen ovat osallistuneet työhön.

Pääkaupunkiseudun rakennusvalvonnoilla on yhteiset nettisivut, joilla yhteiset tulkinnat on julkaistu (www.pksrava.fi). Helsingin ja Vantaan rakennusvalvonnat käyttävät samaa operatiivista tietojärjestelmää.

Em. teemaryhmän loppuraportissa on käytetty osittain vuoden 2008 rakentamisen määrää osoittavia numerotietoja. Niiden päivittäminen vaikuttaaärkevältä. Helsingin osalta vuoden 2010 luvut ovat:

- asukkaita 589 000 (31.12.2010)
- henkilöresurssit 0,21 hlöä/1 000 as
- rakennuslupia 1706 kpl
- toimenpidelupia 660 kpl
- arkistoidut piirustukset 2 500 000 kpl

Jenni Ruuska
pöytäkirjanpitäjä

24.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/inkommit	
31. 05. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2011 - 106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	49

73 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA SELITYKSEN PERUSTEELLA EHDOTETTAVISTA TOIMENPITEISTÄ LAUTAKUNNAN JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Kv

Esityslistan asia Vp/2

Lautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taustaa

Helsinki-Vantaa selvityksessä asuntolautakunnan toimialaa ja siihen liittyvää yhteistoimintaa käsiteltiin Maankäyttö, asuminen, liikenne ja ympäristö-teemaryhmässä sekä Kilpailukyky-teemaryhmässä.

Tarkasteltaessa asuntolautakunnan toimialaa, voidaan todeta, että Helsingin ja Vantaan asuntotoimet on organisoitu toisistaan poikkeavalla tavalla. Vantaalla ei ole asuntolautakuntaa vastaavaa toimielintä ja kunnallisen vuokraloyhtiön asukasvalinnat toteutetaan irrallaan viranomaistoiminnasta. Hitas-järjestelmä on helsinkiläinen järjestelmä kohtuuhintaisen vapaarahoitteisen asuntotuotannon tukemiseksi. Vastaava järjestelmää ei Vantaalla ole.

Helsingin suuren maanomistuksen johdosta kaupungilla on Vantaata paremmat mahdollisuudet ohjata alueensa kaavoitusta ja alueiden toteutusta. Yleisesti ottaen Helsingissä on vahva intressi ja mahdollisuus asuntopoliittiseen ohjaukseen. Helsingissä asuntotuotannon määrää on kuitenkin rajoittanut rakennuskelpoisen tonttimaan puute. Kaupunkien yhdistyessä suunnittelua voitaisiin toteuttaa seutumaisemmin, nykyisiä kuntarajoista riippumatta.

Kilpailukyky

Asuntopoliitikalla on keskeinen asema työvoima- ja elinkeinopoliittikan tukena. Hyvin toteutettu asuntopoliittikka luo siis edellytykset seudun kilpailukyvyille ja kehittymiselle. Kuntien yhdistäminen antaisi paremmat mahdollisuudet luoda kasvua tukevia asumis- ja työpaikkaympäristöjä.

24.5.2011

Segregaatio

Segregaatio eli alueellinen eriytyminen on noussut kasvavaksi haasteeksi Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Tasapainoisten asuinalueiden rakentaminen uustuotannossa ja vanhojen alueiden positiivisen kehityksen tukeminen ovat nousseet tärkeiksi tavoitteiksi. Alueellinen eriytyminen on jo tunnustettu uhkakuvaksi, ja vallitsee yksimielisyys siitä, että kielteiseen kehitykseen on nopeasti puututtava. Segregaation torjunta, tasapainoisten ja vetovoimaisten kaupunginosien kehittäminen onnistuisi paremmin yhdistyneessä kaupungissa.

Sähköinen palvelu

Asunto-osasto on strategiansa mukaisesti kehittänyt sähköisiä asiointipalvelujaan, joita tarjotaan asiakkaille verkossa. Nämä palvelut ovat tarjolla ajasta ja paikasta riippumatta. Lisäksi ne ovat asiakasystävällisiä ja kustannustehokkaita. Helsingissä lähes kaikki kunnalliset vuokra-asunnot välitetään asunto-osastolla. Haluttaessa palvelua voidaan laajentaa muitakin omistajia palvelevaksi markkinointijärjestelmäksi.

Nykyinen yhteistyö

Vantaa on siirtänyt asumisoikeusasioihin liittyvän viranomaistyön (vuorumerojärjestelmä, asukkaaksi hyväksyminen ja luovutushinnan vahvistaminen) asunto-osaston hoidettavaksi vuonna 2010. Tämä palvelu hoidetaan Helsingissä kustannustehokkaasti osana osaston omaa sähköistä palvelua. Vantaa maksaa palvelusta omakustannushinnan mukaisen korvauksen.

Lisäksi Helsingin Espoon ja Vantaan valvontaviranomaiset ovat tehneet jo pitkään yhteistyötä, jonka tuloksena aravatuotannon valvontakäytäntöjä pidetään yhtenäisinä pääkaupunkiseudulla.

Helsingillä ja Vantaalla on yhteisiä haasteita erityisesti asuntopolitiikassa ja yhteistyön tehostamisella voidaan saavuttaa myös yhteisiä hyötyjä. Edellytykset yhteistyön laajentamiselle ovat olemassa ainakin asuntojen markkinoinnissa ja viranomaistyössä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Leijo Markku, osastopäällikkö, puhelin 310 34159

Marjo Tapana
pöytäkirjanpitäjä

24.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 05. 2011	
Dnro/Enr	Khs 2011-106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	K20

51 §
TYÖVÄENOPISTON JOHTOKUNNAN TOIMENPIDE-ESITYKSET JA
LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA -SELVITYKSESTÄ

Sto
Esityslistan asia johtreht/8

Kaupunginhallitus on pyytänyt johtokunnalta toimenpide-esityksiä ja lausuntoa Helsinki-Vantaa –selvityksestä 31.5.2011 mennessä.

Pks-kuntien asukkaat käyttävät yli kuntarajojen opistojen palveluja. Myös opetuksen suunnittelussa ja asiakaspalvelukäytännöissä tehdään jo nyt yhteistyötä. Selvityksen mukaan Helsingin ja Vantaan opistojen yhteen meneminen tuottaisi etuja niin opiskelijoille kuin henkilökunnallekin opetuksen suunnittelun kohdeyleisön laajentuessa. Vantaan laaja kokemus maksupalvelukoulutuksen järjestämisessä toisi etua yhteiselle opistolle, koska mm. maahanmuuttajien koulutusta tarvittaisiin enenevästi pks-seudulla.

Haittoina tai uhkina voidaan pitää alueellisen palvelun järjestämistä, nykyisin erilaisten hallinto- ja organisointitapojen yhteen laittamista sekä taloudellisia seikkoja. Kuten loppuraportissa huomautetaan, keskeinen talouteen vaikuttava seikka olisi yhteisen opiston kunnallinen subventioaste, joka nyt on Helsingissä huomattavasti suurempi. Helsingiläisten kurssimaksut eivät saisi nousta Vantaan tasolle, vaan ne olisi pidettävä kohtuullisina.

24.5.2011

Tehdyn selvityksen perusteella johtokunta katsoi, että esteitä syvem-
mälle yhteistyölle tai jopa opistojen yhdistymiselle ei ole. Konkreettiset
toimenpide-ehdotukset kehityksen eteenpäinviemiselle ovat kuitenkin
tarpeen hyötyjen ja haittojen kokonaisarvion selville saamiseksi.

Päätösluettelonote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Törmä Taina, johtava rehtori, puhelin 310 88501

Pöytäkirja pidetty yleisesti nähtävänä Suomenkielisen työväenopiston
kirjaamossa, Helsinginkatu 26, 00530 Helsinki 27.5.2011 ja päätökset
on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan
nähtävänä pitämisestä.

Kaj Lyytinen
apulaisrehtori

26.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
01. 06. 2011	
Dnro/Dnr	KHS 2011-106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	K 21

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 7.2.2011

HELSINKI-VANTAA-SELVITYS

Korkeasaaren eläintarhan johtokunta tarkastelee Helsinki-Vantaa-selvitystä oman toimialansa, eläintarhatoiminnan kannalta.

Korkeasaaren eläintarhan johtokunta toteaa, että Helsinki-Vantaa-selvityksessä mainitun seikan mukaisesti Korkeasaaren eläintarha on yksi niistä kulttuuri- ja sivistystoimen yleisökohteista ja palveluista, joita Vantaalla ei ole tarjottavanaan.

Selvityksessä yhtenä yhdistymisen eduista mainitaan, että yhdistämisellä on mahdollista lisätä opetuksen monipuolisuutta esimerkiksi Heureka, Korkeasaaren ja luontokoulujen avulla. Riippumatta kuntarajoista tai mahdollisista yhdistymisaikeista Korkeasaari on joka tapauksessa halukas selvittämään yhteistyömahdollisuuksia Heureka kanssa.

Korkeasaari on ympäristöön liittyvässä opetustoiminnassa jo vahva toimija, sillä se antaa oman panoksensa ympäristövalistukseen ja luonto-opetukseen muun ympäristökasvatuksen ja kouluopetuksen tukena, mm. omalla luontokoululla, harrastajateatterin esitysten avulla ja erilaisilla tapahtumilla sekä tarjoamalla helsinkiläisille kouluille ilmaisen vierailumahdollisuuden.

Lisäksi johtokunta toteaa, että tämänhetkisen sisäänpääsypolitiikkansa mukaisesti eläintarha tarjoaa erilaisille Helsingin kaupungin sosiaalisille erityisryhmille ilmaisen sisäänkäynnin. Lisäksi sisäänpääsylippujen hinnat pyritään pitämään maltillisella tasolla, jotta lipun hinta ei muodostu esteeksi eläintarhaan tutustumiselle.

Johtokunta painottaa, että edellä kuvatut seikat tulee ottaa huomioon yhdistymistä pohdittaessa ja tällöin tulee myös varmistaa, etteivät Korkeasaaren eläintarhan toimintakyky, sisäänpääsylippujen hintojen säilyttäminen maltillisella tasolla sekä laadukas ja tasapuolinen palvelujen tarjoaminen vaarannu.

Käsitteell. muk.

26.5.2011

KORKEASAAREN ELÄINTARHAN JOHTOKUNTA

Sanna Hellström
puheenjohtaja

Katja Ailio
pöytäkirjanpitäjä

Postiosoite

PL 4600
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
zoo@hel.fi

Käyntiosoite

Mustikkamaanpolku 12
00570 Helsinki
<http://www.korkeasaari.fi>

Puhelin

+358 9 3101615

Faksi

+358 9 31037902

Tilinumero

200118-205059

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

26.5.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
07. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<u>Khs 2011-106</u>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<u>023</u> <u>K22</u>

45 §
LAUSUNNON ANTAMINEN HELSINKI-VANTAA SELVITYKSESTÄ

Nk
Esityslistan asia Ntj/5

Lautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle nuorisoasiainkeskuksen esityksen mukaisen lausunnon.

Valmistelun kulku

Helsinki-Vantaa selvitys aloitettiin nuorisoasiainkeskuksessa tammi-kuussa 2010. Mukaan kutsuttiin Vantaan nuorisopalvelujen edustajat. Yhteistä työskentelyä jatkettiin huhtikuuhun 2010 saakka, jolloin kuvailtava peruseraportti valmistui nuorille suunnattujen palvelujen tilanteesta molemmissa kaupungeissa. Peruseraporttia täydennettiin toukokuussa 2010. Kaupunkitason HeVa-ohjausryhmän toimeksiannosta (22.10.) tehtiin vielä toinen täydennyskierrös, jossa keskityttiin arvioimaan kaupunkien kustannuksia yhdistymisen jälkeen ja hallinnollisten palvelujen yhdistämisestä seuraavia säästöjä. Nämä arvioinnit valmistuivat marraskuussa 2010.

Helsinki-Vantaa –selvitysten sisällöistä

Kaiken kaikkiaan kaupunkien yhdistämiselvitys on ollut erittäin laaja työskentelykokonaisuus. Nuorten palvelujen kuvaukset osana sivistystoimen palveluja ovat osa mittavaa peruseraporttia. Myös erillisessä toimintaympäristöselvityksessä nuorisotoiminta on saanut oman pienen osuutensa. Lisäksi selvityksen loppuraportissa 21.12.2010 vertaillaan eri näkökulmista, millaisia vahvuuksia ja toisaalta haittoja kaupunkien mahdollisesta yhdistämisestä seuraisi kaupunkilaisille.

Sivistystoimen loppuraportissa 31.8.2010 kuvataan Helsingin ja Vantaan nuorille suunnatun palvelutuotannon eroja ja yhtäläisyyksiä nykytilanteessa. Keskeisiksi yhtäläisyyksiksi raportissa todetaan muun muassa: arvopohja ja perustehtävä ovat samankaltaisia, nuorisotyön alu-

26.5.2011

eelliset lähipalvelut ovat tärkeitä, lasten ja nuorten osallisuustoimintaan panostetaan molemmissa vahvasti, yhteistyötä tehdään erityisesti kulttuurisissa tapahtumatuotannoissa ja verkkoperustaisessa nuorisotyössä ja palveluverkkoa kehitetään molemmissa kaupungeissa.

Keskeiset erot raportissa tiivistyvät seuraaviin asioihin: visiotarkastelussa Vantaan nuorisopalvelujen painopiste on nuorten hyvinvoinnin turvaamisessa ja yhteiskuntaan integroimisessa muun muassa työllistämisen kautta sekä alueellisessa työssä, kun Helsingissä toiminnan painotus on nuorten osallisuudessa ja kulttuuriin ja vapaa-ajan toimintoihin liittyvissä palveluissa. Lisäksi merkittäviksi eroiksi todettiin, että Helsingissä nuorisotilojen verkko on laajempi ja tiheämpi, Vantaalla toimii nuorisovaltuusto ja Helsingissä Hesän Nuorten Ääni –kampanja ja sen tukema nuorisotalodemokratia, joista ollaan kehittämässä koko kaupungin kattavaa nuorten vaikuttamisjärjestelmää. Helsingissä nuorisopalvelujen hallinto tuki- ja kehittämispalveluineen, kuten omat tietotekniikka- ja viestintäyksiköt, on mittavampi. Vantaan kouluyhteistyö suuntautuu nivelvaiheen yhteistyöhön ja työpajatoimintaa, mutta Helsingissä taas demokratiakasvatukseen. Helsingissä nuorten työpajat toimivat opetusviraston alaisuudessa.

Palvelutuotannon taso kaupunkien yhdistyessä

Nuorisotoimien palvelujen rakenne on molemmissa kaupungeissa samankaltainen. Molemmissa kaupungeissa palvelut tuotetaan pääosin kuntien omana tuotantona. Kaupungeilla on kuitenkin erilaisia toimintatapoja: Vantaalla nuorisojärjestöjä on sitoutettu mukaan palvelutuotantoon, kun taas Helsingissä osa palveluista tuotetaan järjestö- ja kumppanuustaloissa. Helsingin nuorisotyön erityistoimipaikat ja nuorten toimintakeskukset sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella ja olisivat hyvin tavoitettavissa myös yhdistyneessä kaupungissa. Yhdistymisestä seuraisi kuitenkin palvelujen epätasapainoa kaupungin eri osien välillä. Nuorisopalvelujen yhdistäminen voidaan toteuttaa kustannusneutraalisti. Käytännössä palvelujen alueellisen yhdenvertaisuuden turvaaminen tarkoittaa resurssien siirtämistä Helsingistä Vantaalle. Tämä voidaan toteuttaa lakkauttamalla joitakin nuorisotaloja Helsingissä ja tarkistamalla nuorisotalojen henkilöstömitoitusta. Tällä hetkellä Helsingissä on nuorisotaloissa enemmän ohjaajia kuin Vantaalla.

Palveluverkon yhdenmukaistaminen merkitsisi kolmen nuorisotalon lakkauttamista Helsingissä ja vastaavasti näiden resurssien siirtämistä Vantaalle. Yhden nuorisotalon kustannukset ovat näin 220 000 euroa ja kolmen 660 000 euroa. Henkilöstömitoituksen tasaaminen tarkoittaisi vähintään yhden nuorisohjaajan vakanssin siirtämistä jokaiseen Van-

26.5.2011

---

taan yhteentoista alueelliseen nuorisotaloon. Kustannukset olisivat yhteensä 385 000 euroa.

Nuorisojärjestöjen ja nuorten vapaiden ryhmien avustamiseen Helsinki käyttää 1,4 kertaa enemmän varoja kuin Vantaa. Avustusten kokonaissumma on Helsingissä 1 270 000 euroa ja Vantaalla 360 000 euroa. Kun Vantaan avustusten taso nostetaan nykyiselle Helsingin tasolle, tarvitaan varoja lisää noin 100 000 euroa.

Helsinki tukee nuorisojärjestöjä myös niiden käyttöön osoitetuilla nimikkotiloilla, joiden vuosittaiset kustannukset ovat noin 215 000 euroa. Jos Vantaan nuorisojärjestöille tarjottavaa palvelua nostetaan Helsingin tasoon, tarvitaan nimikkotiloihin lisää noin 55 000 euroa.

Edellä esitettyjen laskelmien perusteella palvelujen saattaminen samalle tasolle merkitsee yhteensä 1 200 000 euron siirtämistä Helsingistä Vantaalle.

Yhdistyminen mahdollistaisi toimipaikkojen vähentämisen Länsimäki – Mellunmäki -alueella, jossa yhdistyneessä kunnassa olisi päällekkäisiä toimintoja. Säästöt olisivat noin 140 000 euroa.

Hallinnossa olisi mahdollista saada aikaan säästöjä yhdistämällä molempien kaupunkien parhaimpia ja taloudellisimpia käytäntöjä. Myös jatkossa nuorisotyön kehittämisen resurssit tulee säilyttää nykyisellä tasolla. Yhdistymisen myötä joitakin nykyisistä vakansseista voitaisiin säästää. Säästöjen kokoluokka voisi olla noin 150 000 – 250 000 euroa.

Päätelmiä

Helsingin ja Vantaan mahdollisesti yhdistyessä tulee päätettäväksi lukuisia nuorisopalvelujen järjestämiseen liittyviä asioita. Ensimmäinen liittyy toimintojen sijoittamiseen uuden kaupungin organisaatiossa. Säilytetäänkö Helsingissä käytössä ollut itsenäisen nuorisolautakunnan malli tai yhdistetäänkö nuorisopalvelut Vantaan nykyisen käytännön mukaisesti vapaa-aika- ja asukaspalveluihin tai vastaavaan kokonaisuuteen?

Toisena kysymyksenä on palvelutason määrittäminen. Jos Helsingin nykyinen palvelumitoitus säilytetään yhdistyneessä kaupungissa ja samalla yhtenäistetään palveluverkkoa kaikissa osissa kaupunkia, tarvitaan noin miljoona euroa vuosittain lisää palvelujen tasapainoiseen tuottamiseen.

26.5.2011

Tavoiteasetannan näkökulmasta tärkeimpiä valintoja yhdistymisen yhteydessä on nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminnan käytänteet. Vantaalla on toiminut perinteinen nuorisovaltuusto jo vuosia, kun Helsinki on parhaillaan laajentamassa pääosin paikalliseen ja alueelliseen toimintaan keskittyntä demokratiakasvatusta koko kaupungin kattavaksi nuorten uudelleenlaiseksi vaikuttamisjärjestelmäksi. Tähän järjestelmään integroidaan myös verkon kautta tapahtuva vaikuttaminen. Merkittävin yksittäinen palvelutoiminnan linjaratkaisu on nuorten työllistämistoiminnan sijoittaminen kaupungin palvelurakenteeseen. Nyt työpajatoiminta on Vantaan nuorisopalvelujen ydintoimintoja, kun Helsingissä nuorten työpajat on sijoitettu keskitetysti opetustoimeen. Asiakasvolyymiltaan kaupunkien työpajatoiminta nuorille on jokseenkin samaa tasoa.

Nuorisopalvelujen kokonaiskustannukset ovat Helsingissä noin viisinkertaiset Vantaaseen verrattuna. Yhtä asiakasikäryhmään kuuluvaa, raportissa 9 – 17 –vuotiasta, kohti kustannukset ovat Helsingissä noin 90 % korkeammat. Tähän vaikuttavat ennen kaikkea Helsingin tiheä alueellinen palveluverkko sekä huomattavasti laajemmat sisäiset tukipalvelut ja kehittämis- ja suunnittelutehtävissä toimivien henkilöiden lukumäärä. Helsinki käyttää myös nuorisojärjestöjen ja nuorten vapaiden ryhmien tukemiseen Vantaata runsaammin voimavaroja, varsinkin, kun mukaan lasketaan järjestöjen käyttöön osoitetut 16 nimikkotilaa. Vantaalla näitä ei ole lainkaan.

Palvelujen laadussa kaupunkien välillä ei ole todettu kovin merkittäviä eroja itsearviointien ja ulkoisten arviointien tulosten perusteella. Vantaalla tosin arviointituloksissa on havaittavissa suurempaa vaihtelua kuin Helsingin auditoinneissa. Yhtenäisempi henkilöstömitoitus toisi toimintaan tasaisempaa laatua. Nuorisopalvelujen tuloksellisuuden ja muun suorituskyvyn mittaamisessa on käytetty muutamia yhtenäisiä mittareita jo viiden vuoden ajan.

Nuorisopalvelujen kilpailukyvyyn ja tuottavuuden parantamisen näkökulmasta kaupunkien yhdistyminen voisi johtaa parhaimmillaan uusiin toimintamalleihin ja vielä paremmin nuorten tarpeisiin kohdentuviin palveluihin. Yhdistyminen ohjaisi lisäksi palvelujen nykyistä tehokkaampaan organisointiin muun muassa monipuolisten kumppanuuksien avulla.

Lopuksi nuorisoasiainkeskus toteaa, että Helsingin, Vantaan ja koko pääkaupunkiseudun kuntien nuorisotoimien yhteistyö on ollut vilkasta, monipuolista ja laajaa. Nykyinen pääkaupunkiseudun kuntarakenne ja sen sisällä olevat yhteistyörakenteet mahdollistavat riittävän yhteistyön

26.5.2011

---

kuntien nuorisotoimien kesken.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Taponen Harri, erityissuunnittelija, puhelin 31089036, 0505591712

Pekka Sihvonen
pöytäkirjanpitäjä

31.5.2011

k)/taske
MOK

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

106 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINKI-VANTAA SELVI-
TYKSESTÄ

Opev 2011-133
Esityslistan asia OTJ/24

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
09. 06. 2011	
Dnro/Dnr	2011-106
Tehtäväluokka	023
Uppgiftsklass	K23

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Varhaiskasvatus on Vantaalla osa sivistystointa. Helsingissä ruotsinkielinen varhaiskasvatus siirrettiin vuoden 2011 alusta opetusviraston toiminnaksi. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen organisointia on selvitetty keväällä 2011 osana sosiaali- ja terveystoimen organisointia koskevaa kokonaisselvitystä. Helsinki-Vantaa selvityksessä todetaan, että varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteen sovitettujen aluemallit sekä toiminnan organisointi sivistystoimen alaisuuteen turvaavat varhaiskasvatuksen jatkumon perusopetukseen. Vantaalla on nähty selkeitä etuja varhaiskasvatuksen sijoittamisesta sivistystoimen yhteyteen.

Peruskoulujen resurssit sekä opetuksessa että oppilashuollossa ovat selvityksen mukaan Helsingissä paremmat ja tapa jakaa resursseja kouluille on erilainen. Helsingissä kouluja ohjataan budjettikehyksen lisäksi tuntikehyksellä, kun Vantaalla jaetaan pelkkä eurokehys. Myös johtamisjärjestelmät poikkeavat toisistaan. Molemmissa kaupungeissa suomenkielisessä perusopetuksessa on aluerehtoreita, joilla on alueensa toimintaa koordinoiva ja kehittävä rooli. Vantaalla aluerehtorit toimivat myös alueensa rehtoreiden esimiehinä ja hoitavat alueensa oppilaaksioton, kun Helsingissä rehtoreiden esimiehinä toimivat linjanjohtajat. Vantaalla koulujen keskikoko on suurempi ja lähikouluperiaatetta noudatetaan tiukemmin kuin Helsingissä. Helsingissä on paljon yksityisiä ja valtion kouluja, kun Vantaalla on vain yksi yksityinen koulu.

31.5.2011

Helsingin parempi palvelutaso Vantaan perusopetukseen verrattuna on Helsingin selkeä kilpailuetu. Palvelutasoa tulee edelleen kehittää ja turvata kaupungin eri alueilla tasapuolinen kehitys palvelujen tarjonnassa.

Helsinki-Vantaa selvityksen nykytila-analyysi on tehty vuonna 2010. Opetuslautakunta laajensi vuoden 2011 tulosbudjetissa Helsingin kaupungin peruskoulujen ja oppilaitosten päätösvaltaa oman budjettinsa käytössä. Johtokunnat oikeutettiin muuttamaan budjettikehysten käyttöä ja poikkeamaan suunnitellusti myös laskennallisen tuntikehyksen tuntimääristä silloin, kun se on koulun tai oppilaitoksen tehtävän ja laadullisen opetuksen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista. Näin ollen koulujen ja oppilaitosten resursointiperiaatteet Helsingissä ja Vantaalla ovat lähentyneet toisiaan selvityksen teon jälkeen.

Selvityksen perusteella Helsingissä tulisi kehittää perusopetuksen alueorganisaatiota edelleen. Selvityksessä todetaan, että perusopetuksessa aluemalli mahdollistaa oppilasvirtojen paremman ohjaamisen. Alueellisessa johtamisjärjestelmässä voidaan tarkoituksenmukaisemmin jakaa annettuja taloudellisia resursseja ja saada työvoiman käyttö nykyistä mielekkäämmäksi. Johtamisen laatua ja koulujen tasalaatuisuutta voidaan parantaa, sillä aluerehtorimalli mahdollistaa tiheämmän vuorovaikutuksen opetustoimen johdon ja yksittäisten rehtoreiden välillä. Aluemallin kautta pystytään myös kehittämään asukasosallisuutta ja yhteistyötä alueellisten järjestöjen kanssa. Opetusviraston vuoden 2012 talousarvioesitykseen sisältyy esitys neljän aluepäällikön viran perustamisesta suomenkieliseen perusopetukseen. Aluepäälliköllä olisi noin 20-30 koulua alueellaan. Tämä mahdollistaisi kevyen aluemallin toteuttamisen, jolla pystyttäisiin parantamaan alueellista palvelujen suunnittelua ja toteutusta sekä tukemaan koulujen laadun kehittämistä nykymallia tehokkaammin.

Vantaalla peruskoulujen kapasiteetti on paremmin hyödynnetty. Tässä Helsingissä on kehitettävää. Helsingissä on päädytty tarkastelemaan alueellisia palveluja vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä siten, että tarkasteluun otetaan muutama alue, jossa laskennallinen kapasiteetti on selkeästi suurempi kuin alueen oppilasmäärä ja jossa väestöennuste ei ole nouseva. Tarkastelun pohjalta tehdään ehdotukset palveluverkon kehittämiseksi. Ensimmäisen kerran näin on toimittu vuoden 2012 talousarvioehdotusta laadittaessa.

Suomenkielinen lukiokoulutus Vantaalla on organisoitu viiteen päivälukioon, joista kahdessa on noin 1 000 opiskelijaa, muissa 400 – 500 opiskelijaa. Helsingin 13 päivälukiossa vain kolmessa on yli 700 opiskelijaa, suurimmassa osassa 400 – 600 opiskelijaa ja yhdessä noin 150

31.5.2011

opiskelijaa. Vantaan lukiokoulutuksen organisoiminen suhteellisen suuriin lukioihin on tuonut kustannustehokkuutta, mikä ei ole vähentänyt lukiokoulutuksen vetovoimaisuutta eikä heikentänyt oppimistuloksia. Vetovoimaisuutta lisää myös Vantaan lukioiden toimiminen nykyaikaisissa, hyvissä rakennuksissa. Suurissa lukioissa kurssitarjonta on laajaa ja monipuolista, mitä lisää vielä lukioiden välinen yhteistyö. Lisäksi opinto-ohjaus ja opiskelijoiden tukipalvelut on pystytty järjestämään tehokkaasti. Vantaan lukiokoulutuksen läpäisyastetta eli kolmessa vuodessa tutkinnon suorittaneiden määrää parantaa se, että Vantaalla on suhteellisesti vähemmän neljännen vuoden opiskelijoita kuin Helsingissä. Edellä mainitut asiat tullaan ottamaan huomioon valmisteltaessa Helsingin lukioverkon ja lukioiden välisen yhteistyön kehittämisesitystä opetuslautakunnalle vuoden 2011 aikana.

Ammatillisen koulutuksen organisoiminen Vantaalla yhteen oppilaitokseen ammattiopisto Variaan ja laajennuksien jälkeen neljään toimipisteeseen mahdollistaa kustannustehokkaan toiminnan. Yhdessä oppilaitoksessa pystytään toimimaan yhtenäisemmin ja toiminnot eivät hajaannu liikaa, jolloin resursseja pystytään hyödyntämään tehokkaammin. Yhden oppilaitoksen mallissa voidaan välttää paremmin myös päällekkäisiä toimintoja verrattuna kolmeen oppilaitokseen. Vantaan kevyempi hallinto yhden oppilaitoksen mallissa tuo joustavuutta ja nopeampaa muutosvalmiutta koulutuksen järjestämiseen. Vantaan Variassa on muun muassa perusopetuksen lisäopetus, opinto-ohjaus ja erityisopetus sekä tukipalvelut keskitetty yhteen yksikköön. Samoin aikuiskoulutus muodostaa oman yksikkönsä. Vantaan Variassa läpäisyaste on jonkin verran parempi ja opintojen keskeyttäminen vähäisempää kuin Helsingin kaupungin ammatillisissa oppilaitoksissa. Opetusvirasto selvittää syksyllä 2011 kaupungin ammatillisen koulutuksen uudelleen organisointia, jossa yhtenä lähtökohtana on yhden oppilaitoksen malli kuten Vantaalla.

Opetus- ja koulutuspalvelujen kokonaistarjonnan näkökulmasta merkittävä ero kaupunkien välillä on se, että Helsingissä yksityisten ja valtion ylläpitämien koulujen ja oppilaitosten osuus tarjonnasta on merkittävä. Helsinkiläislapsista 80 prosenttia kävi kunnallista peruskoulua. Alaluokilla osuus on 90 prosenttia, mutta yläluokkia käyvistä vain 63 prosenttia. Kolmannes yläasteikäisistä käy yksityistä peruskoulua. Toisen asteen opintoja Helsingissä suorittavista nuorista lähes puolet opiskelee muussa kuin kaupungin ylläpitämässä oppilaitoksessa. Selvityksessä todetaankin, että alueellisesti tasapainoisen palvelutarjonnan aikaansaaminen ei onnistu yksin kunnallisin voimin, vaan myös esimerkiksi yksityiset ja valtion oppilaitokset on otettava huomioon. Lisäksi selvityksessä todetaan, että yksityisten ja valtion koulujen ja oppilaitos-

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihe (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

31.5.2011

ten sitouttaminen palvelujen tuotantomalliin ja palveluverkkoon on haasteellista. Nykyinen järjestelmä ei anna kaupungille riittävästi toimivaltaa ohjata yksityisten koulujen ja oppilaitosten toimintaa siten, että opetus- ja koulutuspalveluiden tarjonta pystyttäisiin yhteen sovittamaan sekä alue- että kaupunkitasolla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Selvitys tukee Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointiohjelmankin esille nostamaa kehittämistarvetta poikkihallinnollisessa toiminnassa. Lasten syrjäytymiskehityksen näkökulmasta on tärkeää panostaa poikkihallinnollisten prosessien nykyistä parempaan tunnistamiseen ja kehittämiseen sekä johtamiseen varsinkin alue- ja asiakastasolla. Yhdessä nyt käynnissä olevassa lasten ja nuorten hyvinvointiojelmaan liittyvässä hankkeessa etsitään alueelliselle yhteistyölle uudenlaisia ratkaisumalleja. Aluerakenteen monipuolistaminen on keskeinen keino vähentää alueellista segregaatiota. Vantaalla on Helsinkiä paremmin pystytty tasaamaan esimerkiksi asuntopolitiikalla koulujen vieraskielisten oppilaiden määrää. Helsingissä koulujen väliset erot ovat tässä Vantaan kouluihin verrattuna selkeästi suuremmat.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Vuontisjärvi Tero, kehittämisspäälikkö, puhelin 310 80295

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihe (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

G. Tanke / MOK

26.5.2011

Kaupunginhallitus

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
10. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>023</i>

202 §

LAUSUNTO HELSINKI-VANTAA-SELVITYKSESTÄ OMAN TOIMINNAN
JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Kslk 2011-239

Esityslistan asia Ykp/2

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että Helsinki Vantaa -selvitystä varten laaditut raportit taustaselvityksineen toimivat arvokkaana tietopohjana, jota voidaan suoraan hyödyntää yleispiirteisessä maankäytön suunnittelussa. Helsingistä ja Vantaalta, osin koko pääkaupunkisedulta yhteen kootut aineistot ja paikkatietoanalyysit karttaesityksineen ovat erityisen käyttökelpoisia. Niitä voidaan hyvin hyödyntää kun etsitään pääkaupunkiseudulle yhteisiä seudullisia maankäytön ratkaisuja.

Selvitystyön aikana myös nostettiin laajempaan keskusteluun suunnittelua ohjaavia strategisia lähtökohtia kuten maanomistuksen erilainen rooli kaupungeissa ja elinkeinopolitiikan Helsinkiä vahvempi integroituminen maankäyttöön Vantaalla.

Seutuyhteistyön jatkumisen ja tiivistymisen kannalta työskentelyprosessi tuotti jatkoa ajatellen arvokasta kokemusta. Työskentelytapa, joka perustui teemakohtaisten asiantuntijoiden verkottumiseen sekä intensiiviseen työskentelyyn yli kuntarajojen osoittautui toimivaksi. Työskentelymalli ohjasi asiantuntijat keskinäiseen yhteistyöhön ja osaltaan pakotti tarkastelemaan kaupunkiseutua yhtenäisenä toiminnallisena kokonaisuutena.

Seudun kehittymisen ja elinolosuhteiden vahvistamisen kannalta on erityisen tärkeää, että pääkaupunkiseudun ydinalueen kunnat kehittävät ja vahvistavat omaa yhteistyötään erityisesti maankäytön, liikenteen ja palvelujen osalta. Helsinki-Vantaa-selvityksen yhteydessä harjoitettua samankaltaista asiantuntijoiden verkostoitumiseen perustuvaa työskentelytapaa on mahdollista hyödyntää esimerkiksi maankäytön kehitysku-

26.5.2011

---

vatyöskentelyssä, joka tähtää lain edellyttämään yhteiseen yleiskaa-
vaan. Tämä hyödyttää varmasti sekä seudun kehysosia että sen ydin-
kuntia.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Manninen Rikhard, toimistopäällikkö, puhelin 310 37160

Pöytäkirja on pidetty nähtävillä 8.6.2011 Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa, Pohjoisesplanadi 11-13, ja asianosaista koskeva päätös on lä-
hetetty seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Riitta Venesmaa
pöytäkirjanpitäjä

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
00100 HELSINKI
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Kari Noroviita, Eve Tuomola

7.6.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
10. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i> <i>225</i>
Uppgiftsklass	

Kj/Tarste/110K
Kaupunginhallitus

LAUSUNNON ANTAMINEN HELSINKI-VANTAA-SELVITYKSESTÄ

HelSa 2011-36

Johtokunta päättäneenä antaa otsikkoasiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Helsingin Sataman toiminnalla on yhtymäkohtia Helsinki-Vantaa -selvityksen kilpailukykyä sekä maankäyttöä ja liikennettä koskeviin teemaosioihin.

Helsingin Sataman toiminta painottuu Helsingin seudun yrityksiin, joskin satama palvelee laajasti koko Suomen elinkeinoelämän kuljetuksia. Sataman tavaraliikenne on tuonnin osalta kulutustavarapainotteista, viennin kirjo on poikkileikkaus Suomen viennistä. Asiakaskunta on laaja ja koostuu logistiikka-alan yrityksistä sekä tuontia ja vientiä harjoittavista tuotanto- ja palveluyrityksistä ja kaupasta. Helsingin satama on elinvoimainen satama, jonka vaikuttavuutta kuvaa, että sen tuoma arvonlisäys on 1% Suomen BKT:sta tai, toisin ilmaistuna, 3% Helsingin seudun (14 kuntaa) BKT:sta. Helsingin sataman työllistävä vaikutavuus on niin ikään 1% koko maan työllisyydestä tai 3% Helsingin seudun työllisyydestä.

Kuntarajan poistaminen tarjoaisi mahdollisuuden hyödyntää täysimääräisesti Helsingin ja Vantaan alueelle sijoittunutta logistista verkkoa, jonka rungon muodostavat Helsinki-Vantaan lentokenttä, Vuosaaren satama, valtakunnallisen päätieverkon yhteen liittävä Kehä III sekä päärata ja siihen liittyvä tavaraliikenteen valtasuoni Vuosaaren satamarata. Tämä jo olemassa oleva liikenneinfrastruktuuri sekä sen kehittäminen mahdollistaisi tavaravirtoja ja liikennettä muodostavien toimitilojen ja yritysten keskittämisen parhaiden liikenneyhteyksien äärelle. Toimiva logistinen verkko ja siihen yhdistetty koko seudun tarpeet huomioivan maankäytön suunnittelu antaisivat muodostettavalle suurkaupungille loistavan kilpailuedun kansainvälisessä mittakaavassa.

Helsingin ja Vantaan kaupunkien yhteistyö on Helsingin sataman näkökulmasta ollut tiivistä ja hyvää. Helsingin satama toimii yli kuntarajojen ja luo hyvinvointia koko Helsingin seudulle. Mahdollinen kaupunkien yhdistyminen ja siitä seuraava elinkeinotoimintojen, maankäytön suunnittelun ja markkinoinnin integroituminen ja tehostaminen saattaisi edelleen edistää alueen arvoa elinkeinoelämälle ja lisätä alueen kilpailukykyä yritysten sijoittumispaikkana.

Kuntarajan poistuminen tarjoaisi mahdollisuuden hyödyntää täysimääräisesti ja pitkällä tähtäimellä kehittää niitä vahvuuksia, jotka jo ovat olemassa. Logistista verkkoa hyödyntävä maankäytön suunnittelu parantaisi edelleen Vuosaaren sataman kilpailukykyä ja asemaa valtakunnallisena pääsatamana.

HELSINGIN SATAMAN JOHTOKUNTA

Mikko Kortelainen
puheenjohtaja

Eve Tuomola
pöytäkirjanpitäjä

14.6.2011

*h. Pöyhke
MOK*

Helsingin kaupunginhallitus
Lausuntopyyntö 2011 – 106 / 023

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
15. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<i>106/2011</i>
Tehtäväluokka	<i>023</i>
Uppgiftsklass	<i>E26</i>

HELSINKI-VANTAA SELVITYS

Helsinki-Vantaa selvitys ei sisällä työterveyshuollon toimintaan liittyviä näkökulmia siinä määrin, että niistä voitaisiin nostaa esiin työterveyskeskuksen toiminnan kehityssuuntia.

Tiina Pöhjonen
työterveysjohtaja

Kaupunginhallitus
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

LAUSUNTOPYYNTÖ 2011 – 106 / 023

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATÖRSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
15. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Dnr 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsclass	<i>023</i>
<i>EE7</i>	

LAUSUNTO

Tietokeskus osallistui Helsinki – Vantaa-selvityksen laatimiseen tuottamalla raportin Toimintaympäristön nykytila ja kehitys yhteistyössä Helsingin ja Vantaan kaupunkien muiden asiantuntijoiden kanssa, joten tietokeskuksella ei ole lausuttavaa Helsinki – Vantaa – selvityksen johdosta.

Lisäksi tietokeskuksella on keskeinen rooli yhtenäisen avoimen seututiedon toimintamallin kehittämisessä Helsinki Region Infoshare –projektissa. Helsinki Region Infoshare –projektin kehittäminen etenee vaiheittain ja valmistuu 2012 loppuun mennessä. Yhteisen avoimen verkkopalvelun avulla tullaan parantamaan seudullista yhtenäistä tietoperustaa ja tiedon käytettävyyttä seudun toimijoiden välillä, mikä omalta osaltaan tulee parantamaan tietoyhteistyötä sekä korvaamaan ja täydentämään jo olemassa olevia yhteisiä tietovarantoja ja palveluita.

Asta Manninen
johtaja

21.6.2011

Kaupunginhallitus
c/o Helsingin kaupungin kirjaamo
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
12. 07. 2011	
Dnro/Dnr	<i>1005 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>023</i>

lc 28

137 §
KAUPUNGINHALLITUKSELLE ANNETTAVA LAUSUNTO HELSINKI-
VANTAA-SELVITYKSESTÄ

Lilk 2011-249
Esityslistan asia LJ/5

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valmistelun kulku

Helsinki-Vantaa selvitys aloitettiin liikuntavirastossa tammikuussa 2010. Valmistelussa tehtiin yhteistyötä Vantaan liikuntatoimen kanssa. Perusraportin valmistumisen jälkeen sitä täydennettiin kaupunkitason ohjausryhmän pyynnöstä.

Helsinki-Vantaa –selvityksen sisällöistä

Selvitys on laaja kokonaisuus. Liikuntapalvelut on kuvattu osana sivistystoimen palveluja. Loppuraportissa 21.12.2010 vertaillaan mitä etuja ja haittoja kaupunkien mahdollisesta yhdistämisestä seuraisi kaupunkilaisille.

Sivistystoimen loppuraportissa 31.8.2010 kuvataan Helsingin ja Vantaan liikuntapalvelutuotannon eroja ja yhtäläisyyksiä nykytilanteessa.

Keskeisiä yhtäläisyyksiä ovat palvelujen samankaltaisuus. Eroja löytyy käytävissä olevista resursseista, joka vaikuttaa palveluiden määrään ja laatuun. Helsingin liikuntatoimen käyttömenot vuodessa asukasta kohden ovat 133 euroa. Vantaan liikuntatoimen vastaava luku hieman yli puolet tästä eli 72 euroa (Lähde: Kuntien liikuntatoimien vertailutietokanta LiikuntaVertin vuoden 2008 tiedot).

Uuden yhdistyneen kaupungin liikuntapalvelut

Postiosoite
PL 4800
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
liikuntavirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25
<http://www.hel.fi/liv/>

Puhelin
+358 9 310 8771

Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

21.6.2011

Jos Helsingin ja Vantaan kaupunki yhdistyisivät, niin uudessa kaupungissa olisi julkisessa käytössä yhteensä noin 2 500 liikuntapaikkaa. Näistä lähes 2 000 olisi kaupungin ylläpitämiä liikuntapaikkoja. Liikuntatoimi vastaisi 650 kaupungin liikuntapaikasta. Ulkoilureittejä olisi käytössä 880 kilometriä ja kevyen liikenteen väyliä olisi 1 760 kilometriä. Merellisiä ja ulkoliikuntapalveluja tuotettaisiin yhdessä pääkaupunki-seudun muiden kuntien ja venekerhojen kanssa. Venepaikkoja olisi yli 11 000 ja kalastusvesiä olisi lähinnä Helsingin merialueella 15 150 hehtaaria.

Liikuntatoimen liikuntapalveluita täydentäisivät kaupunkikonsernin muiden liikuntapalveluiden tuottajien palvelut, yksityisten liikunta-alan yritysten palvelut sekä liikuntaseurojen tarjonta.

Jos uuden 785 000 asukkaan kaupungin liikuntapalveluiden palvelutaso halutaan säilyttää Helsingin tasolla, niin liikuntatoimen käyttötalouteen kuluisi noin 104 miljoonaa euroa vuodessa. Jos liikuntatoimen palvelu- ja laatutaso olisi Vantaa liikuntatoimen tasolla, liikuntatoimen käyttötalouteen kuluisi noin 56,5 miljoonaa euroa vuodessa. Nämä ovat laskennallisia arvioita ja todellisuus olisi jotakin näiden arvioiden väliltä.

Palveluiden tuottamisessa otettaisiin käyttöön nykyisten kaupunkien liikuntatoimien parhaita käytäntöjä, joilla tuotettaisiin kustannustehokkaita liikuntapalveluita.

Helsingin liikuntatoimen liikuntapaikkarakentamisen lähivuosien investoinnit ovat noin 15 miljoonaa euroa vuodessa. Tällä määrärahalta voidaan ylläpitää Helsingin kaupungin alueella olevaa liikuntapaikkojen palveluverkkoa, mutta Helsingin kaupungin uusien asuinalueiden uusia liikuntapaikkoja sillä ei voida rakentaa. Helsingin liikuntatoimen liikuntapaikkarakentamiseen käytetään siis 26 euroa/asukas.

Yhdistyneessä Helsinki-Vantaa kaupungissa olisi 785 000 asukasta. Jos liikuntapaikkarakentamisen taso uudessa kaupungissa olisi nykyisen Helsingin liikuntatoimen investointitasolla eli noin 25 euroa/asukas, niin liikuntapaikkarakentamiseen tulisi varata vuosittain noin 20 miljoonaa euroa. Tällä voidaan ylläpitää nykyistä palvelutasoa, mutta ei voida taata uusien asuinalueiden liikuntapalveluja.

Vantaalla on vähemmän liikuntapaikkoja asukasta kohden kuin Helsingissä. Mikäli Vantaan liikuntapaikat haluttaisiin nostaa samalle tasolle kuin Helsingissä painopiste liikuntapaikkainvestoinneista olisi nykyisen Vantaan kaupungin alueella.

21.6.2011

Johtopäätöksiä ja oman toiminnan kehittäminen

Vantaalla tuotetaan liikuntapalveluja pienemmillä resursseilla kuin Helsingissä. Helsingissä tullaan kiinnittämään erityistä huomiota tuottavuuden parantamiseen. Liikuntatoimi kehittää omaa toimintaa etsimällä liikuntapalveluiden tuottamisen parhaita käytäntöjä niitä tuottavista kaupungeista ja muista yhteisöistä.

Vertailutietojen kautta saadaan arvokasta tietoa muiden liikuntapalveluja tuottavien tahojen toiminnasta. Vertailutietoja ylläpidetään kuntien liikuntatoimen vertailutietokannan LiikuntaVertin avulla. Suurin osa Helsinki-Vantaa selvityksen liikuntatoimen vertailutiedoista on juuri tästä järjestelmästä, koska sen tunnusluvut ovat vertailukelpoisia yhtenäisten käsitteet ansiosta. Ilman tämäntyyppistä vertailutietokantaa, jossa käytetään yhteisesti sovittuja käsitteiden määrittelyä, vertailujen ja selvitysten tekeminen on vaikeaa.

Helsingin ja Vantaan sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien liikuntatoimet ovat tehneet runsaasti yhteistyötä, jota kehitetään ja jatketaan.

Liikuntatoimessa pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyötä tarvitaan maankäytön suunnittelussa etenkin niissä liikuntamuodoissa, jotka ovat ongelmallisia seudun liikuntapaikkarakentamisessa. Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi ammunta, golf, hiihtolajit, moottoriurheilu, ratsastusreitit ja veneily. Viimeksi on selvitetty ampumaradan sijoitusta pääkaupunkiseudulle.

Yhteistyötä tarvitaan myös liikuntamuodoissa ja palveluissa, jotka vaativat palvelujen yhteensovittamista tai yhteistyö tarjoaa muita etuja resurssien yhdistämisessä ja koordinoinnissa. Esimerkkejä tästä ovat pyöräily-, ulkoilu-, hiihto- ja ratsastusreitit, ulkoilualueet, merelliset palvelut saaristossa, vesireittiliikenne ulkoilusaariin, veneily, kalastus, tiedotus ja merkittävien liikuntapaikkahankkeiden koordinointi. Hyvä esimerkki tällaisesta yhteistyöstä on uutena toimintona ensi vuonna käynnistyvä Nuuksion luontokeskus, joka palvelee ulkoilualueita ja sen ylläpitoon osallistuu useita pääkaupunkiseudun kuntia.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Merkittiin, että jäsen Pirhonen saapui klo 15.10 ja kaupunginhallituksen edustaja Hellström klo 15.15 tämän asian käsittelyn aikana.

Lisätiedot:

Jyrkiäinen Pekka, suunnittelija, puhelin 310 87438

21.6.2011

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 8.7.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Timo Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

17.6.2011

Kaupunginhallitus

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
17. 06. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2011-106</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>023</i>

LAUSUNTO HELSINKI–VANTAA-SELVITYKSESTÄ HALLINTOKESKUKSEN
JA KAUPUNGIN TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Khs 2011-106

Hallintokeskus toteaa Helsinki–Vantaa-selvityksen johdosta erityisesti kaupungin viestinnän osalta seuraavaa:

Helsingin kaupungin viestintä kaupungin palveluista ja päätöksenteosta tapahtuu hajautetusti siten, että kukin hallintokunta vastaa oman toiminta-alueensa viestinnästä. Toisaalta kaupungin viestintää koordinoidaan erilaisin ohjein, joista tärkein on kaupunginhallituksen 7.9. 2009 hyväksymä Helsingin kaupungin viestinnän ohjeet. Ajatuksena on, että viestintä noudattaa samoja periaatteita hallintokunnasta riippumatta, ja että esimerkiksi päätösviestintä noudattaa kaupungin verkkosivuilla samanlaisia rakenteita.

Kaupunginosittain tehtävää viestintää Helsingillä on melko vähän, eikä sille ole juurikaan selkeitä rakenteita – poikkeuksena esimerkiksi asukasillat ja kuulemiset maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämässä asiassa. Kaupunginosittain tapahtuva viestintä voisi olla yksi kehittämiskohde jo nykyisellään ja erityisesti siinä tapauksessa, että pääkaupunkiseudulla tapahtuu kuntien yhdistämistä tai kaupunkien yhteistyö saisi uusia rakenteellisia muotoja. Erityisesti yhdistymistapauksessa alueellinen tiedotus ja erilaiset osallistumisjärjestelmät olisivat olennaisia.

Parhailtaan kaupungin hallintokeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen viestintä pohtivat miten kehittää sähköistä kuulemistä ja osallistumista ja millaisissa rakenteissa se toimisi. Osaltaan valmistelu sivuaa kaupungin demokratiaryhmän työtä, joka myös tähtää siihen, että kaupunkilaisten osallistumiselle ja vaikuttamiselle luodaan uusia, myös paikallisia kanavia. Tällä työllä on annettavaa myös pohdittaessa mahdollisia kuntien yhdistymisiä.

17.6.2011

Lisätiedot:

Tapio Kari, lehdistöpäällikkö, puhelin 310 79716

Eila Ratasvuori
hallintojohtaja

Satu Kantola
vs. osastopäällikkö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566